NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13292

FEDKE KHALEMITNIK

Volodymyr Kyrylovych Vynnychenko

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

פיאנערן שול-ביבליאטעק

ו. וויניטשענקאָ

פעדקע כאלאמיטניק

№ 12

צענטראַלער פארלאג

קולטור-ליגע

BROOKLYN, N.Y.

[891.79—3]

שול- און פיאָנערן-ביבליאָטעק

ו. ווינישענקאָ

פעדקע כאלעמיטניק

אידיש — י. קיפניס

№ 12

קאָאָפעראַטיווער פארלאג
„קולטור-ליגע"
קיעוו — 1926

מעלוכע - טרעסט „קיעוו - דרוק“,
4-טע דרוקעריי, וואראווסקעגאס 42
באַסט. 1409. געדרוקט — 3000
קיעוו, אוקרהויפּטליט № 13519

דאָס איז געווען אן עמעסער מאַזיק, א כאלעמיטניק.

ס'איז ניט אוועק קיין איין טאָג, אז עמעצער זאָל זיך ניט קומען קלאָגן אף פעדקען. דאָ האט ער אויסגעזעצט א טאפליע מיט א פייל פון זיין ראָגן-ביקסל, דאָרט האָט ער איבערגעקערט א דייזשע רעגנוואַסער, וועלכע א שאָכן האָט קאם מיט צאָרעס אופגעקליבן, דאָ האט ער זיינעם א לייבלעכן כאווער אן אויג אונטערגעשלאָגן.

ניט אנדערש, סיידן א ניט-גוטער האָט זיך ארייגעקליבן אין דעמדאָזיקן אינגל!

אלע קינדער — זיינען זיך קינדער מיט לייטן גלייך: שפילן זיך ווי קינדער, פאַרברייגען צווישן זיך אי שטיל, אי שיין, אי פיין. פעדקע אָבער מוז זיך פאַרטשעפּען מיט יענעם, מוז אי- בערקערן מיט די פיס ארוף אַלץ, וואָס אים שטייט פאָר אפן וועג, ווארום אים דאכט זיך, אז קיין זאך איז ניט אפן אָרט. בּיכלאל איז פעדקע שטענדיק אין קריג מיט „צו שטיל" — טאָ- מער איז „עפּעס" צי „עמעצער" צו שטיל, קאָן ער ניט פאַר- נעמען, און מוז מאַכן ס'זאָל טראַסקען.

אָט קלעפּט מען, צום ביישפּיל, שטיבעלעך פון זאַמד, בא פעדקען פאַרן שטוב איז דאָך די גאַס ניט קיין ברוקירטע (און די פערד זינקען דאָרט שטענדיק אינם זאַמד), איז נאך א רעגן ווערט אָט דער־עלבער זאַמד אזוי פייכט און אזוי קלעפּיק, אַז דו קענסט פון אים מויערן די שענסטע און בעסטע הייזלעך. דו שטעלסט זיך אנידער די פיס, לייגסט זי ארום מיט זאמד, פּאַטשסט איין אביסעלע דעם זאַמד אַרום און אַרום, דערנאָך שלעפּסטו

פּאַמעלעכקע ארויס די פּוס — און אָט האָסטו דיר א פּאַרטיקע שטוב. ווער ס'ווילֹ, קאָן זיך נאָך צומאַכן א קוימען. דערנאָך מוי-ערסטו אויס א פּלויט ארום שטוב. פון יענער זייט פּלויט שטעקסטו אָן אסאך שטרייעלעך — און נוץ דיר געזונט א שיינעם סאָד! צווישן די הייזלעך איז נאך דאָ א ברייטע גאַס — קאָן מען זיך אַרומגיין איינער צום אנדערן אין געסט.

פעדקע, — א יאַטל דאָך ניט אבי-ווער — האָט זיך זיין ווינקל, שטייט ער אויך אָן מויערט. אָבער פּלוצים, אז ער כאַפּט זיך דיר נישט אוף, און טו א קוק, — ער האָט צעשמעטערט און אַף אַשפּע צעטראָגן אייגן און פרעמד גוטס. און ער שטייט נאָך און קוואַליעט.

און זאָל נאר עמעצער וועלן ווערן אין קאַס, אָדער זיך צע-וויינען, וועט אים פעדקע ניט קאַרגן א זעץ אין זייט אריין אויך. זיך שלאָגן מיט פעדקען? בעסער הייבט זיך ניט אָן. ער איז דער געזונטסטער יאַט אפן גאַנצן ווינקל. אַ נו, פּרוּוו זיך מיט אים פארנעמען! וועט ער דיר גלייך אונטערשטעלן א פּיסל, דיר אָנברעכן די ביינער און דערנאָך. פאַרלייגנדיק די הענט יענעם אַף אונטן, פרעגט ער:

— נו, וואָס? דו האָסט אַפּגעלייזט פאר דיינע עטלעכע גילן? גיב לאָשן!

איז אויב יענער וועט ענטפערן — יאָ, אַפּגעלייזט — קאָן ער נאָך ארויס א גאַנצער. זאָל ער זיך אָבער פרוּוון שפּאַרן, וועט ער ווייטער קריגן געבראָכענע ביינער.

צי אמאָל לאָזן די כעוורע א שלאַנג אינדערלופטן.

דער פּלאַץ איז א גרויסער. ניט קיין הייזער, ניט קיין קלייטן פאַרשטעלן ניט די לופט, ס'איז שוין דאַווקע פאַראַן וואו זיך צעטראָגן. דערצו נאָך איז א ווינט אזאַ, וואָס בעסער דאַרף מען ניט.

לאָזט מען ארויס דעם שלאַנג.

פעדקע זיצט זיך באַ זיך אַפן טויער, ווי אמאָל „סאָלאָוויי דער גאַזלען" אַפן בוים, און קוקט זיך צו. שטענדיק האָט ער

דיר ליב אָדער אף די דעכער זיך קלעטערן, אדער זיצן אַפן טויער.

דער טויער איז א הויכער און פונויבן זיינען ברעטלעך אָנגעשלאָגן. ניט ווי א פעסל קומען זיי אויס — ניט ווי א קאַסטן. איז דאָרטן זיצט ער איצטער, פעדקע.

— מ'קאָן לאָזן! — רופט אויס דער, וואָס האַלט דעם שלאַנג.

דער שלאַנג רייסט זיך ארויס אף דער פריי, אָבער ער פליט ניט — ער הינקט אונטער און קלאַפּט זיך אַלע רעגע אָפּ אָן דער ערד.

פעדקען איז שוין אַפן אָרט פאַרדראָסיק: טיפשים וואָס זיי זיינען, דער עק איז דאָך צו א קורצער! אָבער ער זאָגט ניט גאָרניט. ער שווייגט, ער קלערט, דאַכט זיך, גאָר וועגן עפּעס אנדערש.

די יאַטן שטויסן זיך אבי ווי אַן, וואָס דאָ פעלט, אין בינדן צו צום עק א ווידעלע פון צייג. דאָ נעמט זיך דער שלאַנג פונדערגרינג ציען ארויף. גרינג, לופטיק און מיט אַ גוטן מוט.

ס'איז מאמעש א מעכאיע צו האַלטן אזעלעכס אין די הענט! דער ווינט איז אַן אויסגעצייכנטער. איצט האָסטו נאָר איין ארבעט — נאָכגיין און צעוויקלען דעם פאָדעם (דערצו פאַרגעס נאָר ניט אַכטונג געבן, די קניפּלעך זאָלן זיין גוט פאַרבונדן). דער שלאנג שטיפט. שפּילט זיך אינדערלופט. כיינט זיך אין מאַכט אלערליי קונצן.

ער דרייט זיך, ער פרייט זיך, און ווי ער וואָלט וועלן עמעצן איינראַמען עפּעס א סאָד אפן אויער. אזוי בייגט ער זיך צו דאָ פון דער זייט און דאָ פון דער צווייטער. און אויב מ'קאָן נאָך צושפּיליען א קאָלאָקאָטקעלע צום שלאנג, דעמאָלט צעגייט אַזש דאָס האַרץ פאַר פרייד! ס'גאָר ניט שווער דעם גאַנצן טאָג פון אינדערפרי ביז נאַכט שטיין און האַלטן דעם קאָפּ פאריסן און אכטונג געבן אַפן שלאַנג. און דער הימל איז דאָך א הויכער — א הויכער, א בלויער און א קיילבלעכער. און דער שלאַנג

אונטערן סאמע הימל וויגט זיך א קלאָר-ווייסער. מיטן עק מאַכט ער זיך פונדערגרינג, פונקט ווי ער שווימט. און מ'קאָן מיינען, אַז ס'איז אים אוואדע הייס, און ער פאָכעט זיך ארום פוילבלעך-רואיק מיט זיין אייגענעם פאָכער. קאָם וואָס מ'הערט גראַגערט נאָך צו אינדערהייך דאָס קאַלאָקאָטקעלע. איר זיינט א מייוון? כוצדעם, וואָס ס'איז דאָ וואָס צו זען, איז פאראַן וואָס צו הערן אויך! ניט אנדערש, אז הריצקאָ אָדער סטיאָפקע שטייען דאָרט פונויבן, ציען פאר דעם פאָדעם, שטויסן דאָרט, און דאָ הערט מען, ווי ס'גראגערט אָן אן אופהער.

דער פאָדעם האָט זיך אויסגעבויגן אין א האַלבער רייף. אַך, וויזט אוים, אַז די פענטע איז ניט געראָטן ארויס! וואָרום מאַכט מען נאָר גיט די פענטע, וועט זיך דער פאָדעם קיינמאָל ניט בייגן אין קיין האַלבער רייף. נו, מיילע. ס'גאָר ניט. צעוויקל וואָס ווייטער.

דער פאָדעם שניידט שוין אין האַנט. דאָס איז אָבער גאָר פון די קלייניקייטן. און דער שלאַנג וואָס ווייטער, גייט ער אַלץ מער אוועק אין הימל אריין און ווערט אלץ קלענער און קלענער.

— איצט קנאַקן מיר אוועק א טעלעגראמע!

און אַז געערדט — איז געטון.

א טעלעגראמע געבן, דאָס איז דאָך גאָר ניט אַזוי פון די שווערע זאַכן: מ'שטעקט אָן א שטיקעלע ווייס פאַפיר אַפן פאָ-דעם, מ'טוט א שטופ אונטער דאָס שטיקעלע פאַפיר ארופצו, כאַפט אונטער דער ווינט דאס שטיקל פאפיר און ס'גייט זיך שוין א טעלעגראַמע.

אָט האָט זי זיך פארטשעפעט פאר א קניפיקל, און שלאָגט זיך, און רייסט זיך. אָט וועט זי באלד א געשריי טון אראָפ: „קוקט, מ'לאָזט מיך ניט!..." אָבער דאָ דאַרף מען א צופ טון דעם פאָדעם. דער ווינט כאַפט זי ווייטער אונטער, און דאָס ווייסע בסורעלע איז זיך פונדאָסניי אוועקגעשוואומען אין דער הייך. אָט איז זי שוין ניט ווייט. זי איז אף דעם אָרט, וואו האַווריק

אפילע זעט שוין ניט ארויס דעם פּאָדעם. אָט-אָ-טאָ וועט שוין דער שלאנג איבערלייענען די טעלעגראַמע.

אָבער דאָ דערהערן אַלע איינעם פּלוצים א געשריי און זיי דרייען אויס די בליקן פונם שלאַנג אַראָפּ אף דער ערד. פּעדקע גייט. ער גייט און הוקעט. ער וואָלט קאָנען אונטערגיין שטילינקערהייט אייך, אז קיינער זאָל אפילע קיין פּיפּס פון אים ניט הערן. אָבער פּעדקע פּארלאַנגט עס ניט. פּעדקע קאָן באשטיין, ער זאָל אויסרופן פונדערוויטן, וואס ער דארף:

— אנו, הע׳, ווי מ׳רופט אייך דאָרט? דערלאַנג אהער דעם שלאַנג!

— ער וועט אָפּנעמען. פּעדקע גייט אהער אָפּנעמען דעם שלאנג. די הענט אין די קעשענעס. דאָס היטל אף א זייט. ער גייט זיך ניט געאיילט. פון אנטלויפן זאָלסטו אפילע ניט קלערן, וואָרום פּעדקע וועט דיר דעם בעסטן הונט אריבעריאָגן.

די יאטן כאַפּן וויקלען אינדערגיך אף צוריק דעם פּאָדעם. אָבער דאָס קאן זיי העלפן, ווי א טויטן באַנקעס...

— דערלאַנג אהער דעם שלאַנג! — פּעדקע איז שוין אָנגעגאַנגען גאַנץ נאָענט.

האווריק האָט אָנגעשטעלט „הובעס" און קוועטשט זיך אף וויינען. סטיאָפּקע איז געוואָרן בלייך ווי די וואנט, אָבער ער וויקלט אַפּגיך דעם פּאָדעם, ניט אראָפּלאָזנדיק דערביי קיין אויג פון פּעדקען. ספּירקע האָט אופגעהויבן פון דער ערד א שטיין און שרייט:

— נו, פּרואוו, פּרואוו נאָר צוגיין אהער.

אָבער פּעדקע ער זאל כאָטש די הענט ארויסנעמען פון די קעשענעס! ניין, ער גייט גלייך.

— דערלאנג אהער דעם שלאַנג!

דאָ נעמט ער ארויס די הענט פון די קעשענעס, וואָרום ספּירקע פארשטעלט מיט זיך סטיאָפּקען און האלט אופגעהויבן דעם שטיין.

אָבער פעדקע, ווי איר זעט אים, זוכט זיך ניט קיין שטיין ער גיט נאר אכטונג אף ספירקעס האַנט.

— דו גיסט אהער דעם שלאנג?

— וואָרום דער שלאנג איז דיינער?

— המ, איך וועל אים אָפּנעמען, וועט ער זיין מיינער.

— אַי-אַי-אַי! ס׳אַראַ שטעל אַביסל! אָט צעשפאלט אין דיר דעם קאָפּ אפן אָרט. פּרואוו נאר צוגיין אהער.

— אנו, צעשפּאַלט, לאָמיר זען!

און פעדקע שטעלט אזש ארויס די ברוסט פאָרויס. עמעצער וואלט מיינען, אז פונקט נאך דעם גייט ער, און אים גלוסט זיך טאקע מער ניט, ווי נאָר מ׳זאָל אים כאַטשבי איין קנאַק טון מיטן שטיין. דאָס טשובּיקל סטירטשעט בא אים ארויס פון אונ־טערן היטל און די אויגן לויפן בא אים אום אזוי גיך. אזוי גיך.

און סטיאָפּקע וויקלט דאָס קנײלעכן, סטיאָפּקע וויקלט און וויקלט, און דער שלאַנג דאָרט פונויבן דריגעט אינדערלופטן און קנאַקט אונטער. ער זאָל כאָטש אָנהייבן פאַרשטיין, דער שלאַנג, וואָס אזעלעכס איז דאָרט פּלוצים געשען, וואָס מ׳שלעפּט אים אין איין אויגנבליק אזוי גיך צוריק.

— נו, פּאַרוואָס-זשע שלאָגסטו ניט?! קוק אים נאָר אָן, ווי ס׳האט זיך דאָס אביסל מוירע! אָט גיי איך, אָן אַ שטיין, איינער אליין אף אַלע אייך דרייען.

— ליאָנקע, וואַסקע! — האט זיך פּלוצים ספּירקע צעשריגן, — גיכערט אַהער קומט... פעדקע נעמט צו דעם שלאַ-אַ-אַ-נג.

אָבער פעדקע שפרינגט אוף פון אָרט ווי אַ וויכער, פליט אַרוף אַף ספירקען, שטעלט אים אונטער פלינק אַ פיסל און וואַלגערט אים אום אף דער ערד. דאָ גלייך שפרינגט ער אונטער צו סטיאָפּקען און כאַפּט שלעפּן צו זיך דעם פאָדעם. דער פאָדעם רייסט זיך אָפּ, דעס שלאַנג דריגעט זיך. האַוודיק וויינט, און פעדקע וויקלט זיך אָן דעם פאָדעם אף דער האַנט און לאָזט זיך פאַמעלעך אף צוריקוועגס אַהיים.

דער אויסוען איז בא אים אַ שטאָלצער. ער דוקט זיך פּאַ- מעלעך אַף צוריק. ספּירקע און סטיאָפּקע וואַרפן זיך אַף אים. די אויגן בא זיי ברענען אַזש פאַר צאָרן. זיי שמייסן אין אים שטיי- נער, אָבער פּעדקע בייגט זיך נאָר אונטער, די שטיינער מיידן אים און ער קוואָליעט.

— כאַלעמיטניק! אָפּגעריסענער הונט! אַני פּרואוו זיך נאָר ווייזן אַף אונזער גאַס. שלעפּער דו! כאלעמיטניק!!...

און פּעדקע גייט זיך אַלץ זיין וועג. דער שלאַנג איז שוין זיינער.

אָבער דאָ קען ער דיר נעמען און אָפּטון אַן אומגערייכט שטיקל אַרבעט:

אַז די אינגלעך זיינען שוין ווייט, און פאַר אַלעמען איז קלאָר, אַז זיי קענען אים שוין גאָרניט טון, גיט ער זיך פּלוצים אַ קער אויס און גיט זיי אָפּ צוריק דעם שלאַנג. ער קען נאָך אַפילע ברייגגען זיינע אַביסל פּאַדעב און זיי שיינקען.

— אַט האָסטו דיר דיין שלאַנג! דו מיינסט אַוואַדע, אַז איך דאַרף אים האָבן נייטיק? ווען איך וויל, קען איך זיך אָפּמאַכן אַ שלאַנג מאַקע אַן עמעסן פון אַ גאַנצן בויגן. דער טאַטע קען מיר אָנברייגגען פון דרוקעריי אַסאַך רייטן פּאַפּיר, וועט בא מיר אַרויס אַ שלאַנג שוין איינמאָל!

אָבער אַזוי טרעפט זיך עס ניט שטענדיק. ניבער ענדיקט זיך עס מיט דעם, וואָס די יאַטן לויפן אַוועק אַהיים. זיי מאַסערן אָן אַף פּעדקען, און זייערע טאַטעס אָדער די מאַמעס גייען אַוועק צו פּעדקעס מאַמע און מאַסערן דאַרט אָן. מעגט איר זיך שוין ריכטן, אַז אינאָווינט וועט שוין פּעדקע אָפּליין פאַר זיינע עטלעכע גילן.

אָבער אויך דאָ גייט עס צו בא פּעדקען ניט אַזוי, ווי בא אַנדערע קינדער. ער וועט דיר ניט וויינען. ער וועט זיך ניט בעטן און וועט דיר ניט צוזאָגן, אַז „מאַמע איך וועל שוין מער אַזוי ניט טון...‟ ניין, ער ברוגעזט זיך נאָר אָן און זיצט. די

מאַמע שעלט אים, די מאַמע לייענט אים איין מעגילע נאָך דער אַנדערער, און ער זיצט און שווייגט — דו ווייסט פון אים קיין פּיפּס ניט הערן.

דער טאַטע קומט פון דער אַרבעט. ער איז אַן אָנגעהאָרעוועטער און איז בייז. די הענט זיינען בא אים גרוי פון די צינענע אויסיעס, וועלכע ער זעצט אויס אין דרוקעריי. די באַקן זיינען אויך ווי פון צין אויסגעגאָסן: מאָגערע, צונויפגעצויגענע, אַז קאָם וואָס די הויט האלט זיך אף די ביינער. די באָרד איז בא אים אַזאַ שיטערע, אַז ס'זעט זיך אויס דורך איר דאָס גאַנצע לייב.

— וואָס? שוין ווידער אַ מאָל? — פרעגט ער און קוקט זיך שטאַרק איין אין פעדקען.

פעדקע בלאָזט זיך אָן נאָך מער און הייבט אָן קאַלופּען מיט די פינגער דעם ברעג טיש.

דאָס, וואָס מע דאַרף — דערציילט שוין די מאַמע.

— איז דאָס אַלץ ריכטיק? — פרעגט דער טאַטע פעדקען.

פעדקע שווייגט.

— צו וועמען רעד איך עס? ס'איז ריכטיק אַלץ, וואָס די מאַמע דערציילט?

— ריכטיק, — ענטפערט פעדקע שטיל.

— לאָז אַראָפּ די הויזן.

פעדקע שטייט שווייגנדיק אויף, לאָזט אַראָפּ די הויזן און וואַרט מיט אַן אַראָפּגעלאָזענעם קאָפּ.

דער פאָטער נעמט אַראָפּ פון זיך דעם פּאַסיק, לייגט אַוועק פעדקען אַפן באַנק און נעמט אים ציילן.

פעדקע ציטערט אויף מיטן גאַנצן לייב, און די פיס וואַרפן זיך בא אים אונטער.

— ליג! — שרייט דער פאָטער אויס.

— נו, האָסטו שוין אַמאָל געזען אַזאַ פאַרשאָלטן קינד? — צענעמט די מאַמע די הענט און נעמט צוריק ברעכן די פינגער, — אַ קינד זאָל אַ בעט טון דעם טאַטן, זאָל אַ וויין טון כאָטשבי!

ס׳איז דאָך אַ שטיין, ניט קיין קינד. ס׳איז אַן אַזיאַט אַף מיינע יאָרן און אַן עק!

אויסגעשמיסן דעם „אַזיאַט״, נעמט דער טאַטע דערנאָך אַרויס צוויי אָדער דריי קאָפּיקעס און גיט אים.

— „יענק״ האָסטו דיר פּאַר דעם, וואָס דיר קומט, און „דאָס״ פּאַר דעם, פּאַרוואָס דו זאָגסט דעם עמעס...

פּעדקע ווישט אויס די טרערן פון די אויגן, נעמט דאָס געלט און באַהאַלט אין קעשענע. פּאַרן פּאַסיק איז ער ניט אין קאַס, ער פאַרשטייט, אַז אַנדערש קען ניט זיין. און די דריי קאָפּיקעס נעמט ער זיך צו אַכוץ, וואָרום, אינדערעמעסן גערעדט, האָט ער דאָך טאַקע גאָרניט פאַרלייקנט. ווען ער וויל, קען ער זיך אָפּטאַי-נען מיט ווערטער. אַזעלכע, אָדער אַנדערע. אָבער פּעדקע האָט פיינט דרייען ליגונים.

וואָס נאָך פּאַר אַ מאַילע האָט ער, פּעדקע. ער האָט פיינט אויסגעבן אַ כאַווער.

דער טאַטע — פּאַר אַזעלכע זאַכן קען ער דאַווקע אָפּגעבן פּעדקען דעם גערעכט. אָבער די מאַמע, זי איז סיי־ווי אין קאַס.

— יאָ, יאָ, יאָקע נאָך אים צו! גיב נאָך אים געלט, גיב אים. ער וועט אומיסטן אָנטון מאַיסים, און דערנאָכדעם נעמען געלט פּאַרן עמעס. אַ כאָכעם אַ טאַטע — ער לערנט נאָך דעם זון. ניט גענוג, וואָס ער לערנט אים ניט אָן פּאַר יענעם, גיט ער אים נאָך אָפּ דעם גערעכט...

ס׳מאַכט ניט אויס, אַלטע... ס׳ניט קיין קונץ פּאַר אַלץ שלאָגן, — פּאַרוואָס ס׳קומט שלאָגן, און פּאַרוואָס — אַ דאַנק זאָגן.

— נו יאָ, אַוואַדע. דאַנק אים, דאַנק אים אין הישל אַריין. גיב נאָך אים אָפּ דעם גערעכט!..

אָבער אַמיינסטן און דעריקער פלעג פּעדקע אריינכאַפּן פּאַר טאָליען. טאָליע איז געווען דעם באַלעבאָס זון, דעם באַלעבאָס, בא וועמען פּעדקע מיט זיינע עלטערן זיינען געזעסן אין דער

דירע. דאָס איז געווען אַ קינד אַן איידל געפּאַטשקעטס. אַ ליי־טיש באַלעבאַטיש קינד. אין הויף פלעג זיך עס שטענדיק אַריינ־ווייזן עטוואָס דערשראָקן, און אַזוי זשמורעט זיך עס פון דער זון און ס'שמייכלט אונטער מיט די אומשולדיקע, בלויע אייגע־לעך. אַ ציכטיקער, אַ צוגעפּוצטער, איז ער, דוכט זיך, שטענדיק סייווי ווייט פון פעדקעס גיינג. אָבער אָט דער שטיקל אומגליק מוז דיר אים שטענדיק אַריינפירן אין אַלע צאָרעס, און דער אָרעמינקער טאָליע נעבעך קומט שטענדיק צוריק אַהיים אַ פאַר־שמירטער פון קאָפּ ביז די פיס אין בלאָטע, אַ צעשעדיקטער, מיט צעריסענע הויזעלעך און מיט אַ צעבייליטער נאָז. די מאַמע טאָליעס — אויך אַן איידלינקע און אַ פילבאַרע זייער — פאַלט שיר ניט אין כאַלאָשעס פון אַזאַ באַגעגעניש.

— וואו האָסטו זיך עס אַזוי אויסגעשמירט? ווער האָט עס דיך אַזוי כאַסענע געמאַכט? — פרעגט זי אין איינע שרעק.

און טאָליע וויינט נעבעך און דערציילט, אַז ער איז ניט שולדיק—דאָס האָט אים פעדקע אונטערגעפירט אַף אַזעלכע גיינג...

און פונקט אין דעמזעלבן אָוונט דערפרעגט זיך שוין פעדקעס טאַטע בא זיין „אַזיאַט":

— דו ביסט אומגעקראָכן מיט טאָליען טרייבן די שפּע־רעלעך?

— יאָ.

— דו האָסט אים צעריסן די הויזן?

— ער האָט אליין צעריסן. קען ניט קלעטערן און נעמט זיך אונטער. זאָל ער ניט קריכן.

אָבער דאָ מישט זיך שוין די מאַמע אריין.

— זעסט, ס'האָט נאָך אַ האָזע אַזוי רעדן וועגן אַן איידל קינד! יענץ איז דאָך אַ קינד אַן אָנשטענדיקס, אַן איידלס, און דו, בור איינער, קריכסט וועגן אים רעדן פונקט אַזוי, ווי וועגן סטיאָפּקען! מע וועט דאָך אונז איבער אַזאַ הונט פון דער דירע ארויסוואַרפן. זאָלסטו ניט וואגן מער צוגיין צו אים, דו כאַזערשער ביין, דו צורע צעקראָכענע! מיט פאַסטעכטער אין דער כאַזערשער

טשערעדע — דאָרט זײַנען דײַנע גלײַכנס! ניט מיט אַזאַ אָנשטענ-
דיק, אײדל קינד. דו ביסט אַ בראָך פֿאַר מיר, ביסטו! אַן אומ-
גליק, אַן אויסרײַסעניש. פֿאַרוואָס האָט עס מיך גאָט געשטראָפֿט
מיט אַזאַ אַזיאַט... און דער טאַטע דער געראָטענער וועט נאָך
אים אָפּגעבן דעם גערעכט... טו, זונעלע, טו אָן צאָרעס געבערענטע:
שלאָג קינדער, האַרגע, און אונז זאָל מען אַרויסוואַרפֿן פֿון
דער דירע...

דער טאַטע שווײַגט און קוקט זיך אײַן בערויגעזעהײט
אין פֿענצטער. אַפֿן גאַס איז פֿינצטער, און פֿון דעם באַלעבאָס
פֿענצטער דערטראָגן זיך, קאָם וואָס מע הערט, טענער פֿון אײדע-
לער מוזיק. דאָרט איז זיך ווארעם און שטיל. דער טאַטע טאָליעס
שפּאַצירט זיך אַרום פֿאַרקלערט איבער די גראָמע צימערן און
הערט זיך די מוזיק. דאָ באַגלײַך מינעסטאַם געפֿינט זיך אויך
טאָליע, אַ רײַנינקער, אַ צאַרטער, אַן אויסגעוואַשענער, און מיט
בעקעלעך, ווי די פֿרישע קלויסטער-קוילעטשלעך. די מאַמע שפּילט.
ניטאָ בא זײ קײן מאַכלויקעס, ניטאָ קײן שמוץ, ניטאָ קײן זאָרגן.
די שכײנים וועלן זײ צוניפּטראָגן דירע-געלט, די פּויערים וועלן
ברײַנגען צו פֿירן געצאָלטס פֿאַר דער אַרענדע, און קײנער וועט
זײ דאָך ניט גײן וואַרפֿן פֿון דער דירע, ווען טאָליע זאָל אַפֿילע
הונדערט מאָל באַלײדיקן פּעדקען.

— לאָז אַראָפּ, הינטישער זון, די הויזן! — דרײט זיך פּלוצים
אויס דער פֿאָטער בײַז צו פּעדקען.

פּעדקע באַטראַכט דעם פֿאָטער מיט אַרונטערגעלאָזענע אויגן.

— פֿאַרוואָס? — פֿרעגט ער קאָם וואָס מע הערט.

— פֿאַר דערפֿאַר, וואָס דו באַגעגנסט זיך מיט אָנשטענדיקע
קינדער. שוין דעם ווי־פֿלטן מאָל, אַז איך פֿאַרזאָג דעם פֿאַרכוטש,
ער זאָל זיך ניט וואַגן באַגעגענען מיט קײן פּריצים! זײ זײַנען
ניט דײַנע קײן מעכוטאָנים.

— וואָרום איך באַגעגן זיך מיט אים ניט, ער קריכט אַלײן.

— טאָ טרײַב אים פֿון זיך, ווי דעם הונט, צו אַלדי טויזנט
רוכעס! וואָס איז ער מיט דיר פֿאַר אַ מעכוטן?! לײג זיך!

פעדקע לייגט זיך, אָבער דער טאַטע שלאָגט אזוי, אַז די מאַמע גייט ארויס איננגאַנצן אומצופרידן.

און אַרום מאָרגן אָדער איבערמאָרגן פירט ווייטער פעדקע טאָליען אַראָפּ פון וועג. און פירט אים אַראָפּ אין אזא צייט, ווען קיין איין לעבעדיקן נעפּעש וואָלט עס גאָר ניט געקומען אַפן געדאנק.

שטעלט זיך פאָר אַזאַ בילד: אַפן גאַס איז אַ שטורעם. פון הימל גיסט, אַזוי ווי פון אן אַרבל, און רויטשאַקעס האָבן זיך צעגאָסן ערגער ווי טויזנט פעדקעס וואָלטן איבערגעקערט טויזנט דייזשעס וואַסער.

די וואָלקנס זיינען בלויע און האָריקע, און דאָ אַלע רעגע שפּאַלט זיי דורך אַ גרינער בליק. און ס'דונערט אזוי, אַז די פענצטער ציטערן, דאָס געפּעס קלינגט אַף די פּאָליצעס.

טאָליע האָט זיך צוגערוקט צום פענצטער, זיך פארטאַיעט און קוקט מיט שרעק צו דער גאַס אַרויס.

די גאַס איז ליידיק, מ'זעט ניט קיין לעבעדיקן נעפּעש — אַלע האָבן זיך, ווייזט אויס, באהאַלטן אין די לעכער. נאָר פונויבן טראָגט זיך אַ גאַנצער שטראָם קאַלעמוטנע וואסער מיט בולבעלעך, דער רעגן שמייסט איבער דער וואסער, איבער די שטיינער און איבער די פּליטן. פון די רינוועס אין די גערטנדלעך לויפן זיך צונויף גאַנצע וואסערפאַלן. ס'איז פינצטער, ס'איז גרוי און ס'איז מוירעדיק. די מאַמע ליגט באַ זיך אין צימער מיט אַן אַרומגעבונדענעם קאָפּ: זי קען ניט פארליידן קיין שטורעם — שאַדט עס איר און זי איז ניט געזונט.

טאָליע וואָלט זיך אויך געירן ערגעץ באהאלטן, אָבער די מאַמע האָט אים פאַרווערט זיצן איצט לעם פענצטער, און טאַקע דערפאר גליסט זיך אים זייער זיצן נאָך איין ביסעלע אַזוי באַם פענצטער און קוקן.

אָ, סאַ שטורעמדיקער שטראָם, סאַ קאַלעמוטנער, ס'לויפט איבערן גאַס, און פונוואַנען נעמט ער זיך אַזאַ!

טראַך-באַך-באַך!

ס'דונערט. אין עס-צימער קלינגט דער לאָמפּ.

טאָליע ציילעמט זיך אינדערשטיל, ער איז געוואָרן זייער בלייך, אָבער אים סטאַיעט ניט קיין מוט זיך אָפּרייסן פון אָרט.

און פּלוצים דערזעט ער אַזעלעכס, וואָס ער גלייבט ניט זיינע אייגענע אויגן:

אַף דער גאַס אינמיטן ביזן שטראָם, אונטערן רעגן קריכן אַרום נאַסע און אָן היטלען פּעדקע, סטיאָפּקע און וואַסקע. זיי האָבן פאַרקאַטשעט די קאָלאשוועס פון די הויזן, קימאַט ביזן סאַמע בויך, טאָפּטשען זיי מיט די פיס אין וואַסער, שרייען, לאַכן — זיי איז זייער פריילעך און גוט אַפן האַרצן. די וואַסער קער זיין וואַרעם, און אונטער דעם רעגן גיסן זיי זיך אָפּ, ווי אין באָד אונטער א קראַן. אָט שטעלט פּעדקע אונטער דעם פּאָנעם אונטערן רעגן און כאַפּט אוף מיטן מויל טראָפּנדלעך וואַסער. ס'אַראַ מאָדנע נאַסע קעפּ בא זיי, אַז אַזש לאַכן גלוסט זיך.

וואַסקע האָט עפּעס געפונען אין דער וואַסער. וואָס איז עס? אַ קלאָ. פּעדקע באהאַלט גלייך דעם קלאָ אין טאָרבעלע אַריין. דערווייל וועלן זיי אָנקלייבן צוועכעס, קלאָען און שטיקלעך אייזן! פּעדקע האָט דאָך איינמאָל אַפילע געפונען גאַנצע פינעף קאָפּיקעס.

טאָליע האָט זיך אַנידערגעשטעלט אַפן פענצטער אין זיין גאַנצער גרייס און מאַכט צו זיי מיט די הענט. ער וויל זיי זאָלן אים דערזען. אָבער די יאַטן קוקן גאָרניט צום פענצטער. זיי טאַנצן אַרום מיט די באָרוועסע פאַרקאַטשעטע פיס, פּלושקען זיך אין וואַסער, דער דונער טומלט זיי גלייך אין די אויערן אַריין, נאָר זיי קוקן זיך אַפילע ניט אום. די וואָלקנס איבער זייערע קעפּ הייגען אַזעלכע שווערע, אַזעלכע מוירעדיקע, אַז ס'איז אָן איימע אַ קוק צו טון, און זיי האַרט עס, ווייזט אויס, ניט. ס'איז נאָך זיי איינגענומען: דער רעגן, הייסט עס, וועט נאָך לאַנג גיסן.

אָן-אָ טאַנצן זיי. דאַכט זיך, אַז זיי זינגען נאָך אויך.

„רעגן, רעגן, גיס נאָך בעסער,
מיר ווילן וואַקסן נאָך גרעסער״;
„ניט קיין סאַך און ניט קיין ביסל
גיס אונז אָן אַ פולע שיסל״...

און דער רעגן גיסט זיי אַף די קעפּ, אַף די אַקסלען, אַף די הענט, די העמדער האָבן זיך אינגאַנצן איינגעקלעפּט אין די לייבער. און ריטשקעלעך לויפן. ס׳בליצט און ס׳דונערט.

אָבער טאָליע האָט זיך שוין קיין מוירע ניט פאַרן דונער. טאָליע איז שוין אַליין גרייט לויפן אַף דער גאַס אַרויס. איצטער מאַכט ער נאָך שטאַרקער מיט די הענט. ער וואָלט אָנגעקלאַפּט צו זיי אין שויב, נאָר ער האָט זיך מוירע די מאַמע זאָל ניט דערהערן.

קאָם צום כאָף האָט פעדקע באַמערקט טאָליען און האָט אים געוונקען רופן אַף דער גאַס, מאַכנדיק מיט די הענט. וואַסקע און סטיאָפּקע מאַכן אויך. זיי ווייזן אים די קלאָען, די צוועכלעך, טופּען מיט די פיס און שפּרינגען אונטער. וואַסקע טוט אַ פאַל און לייגט זיך אויס גלייך אין וואסער. פעדקע מיט סטיאָפּקען צעלאַכן זיך, לאַכט וואַסקע אויך.

טאָליע איז מיטאַמאָל אַראָפּגעשפּרונגען פון פענצטער, אינדערגיך אַראָפּגעוואָרפן די שיך, פאַרקאַטשעט די הויזלעך און איז שטיל אַרויסגעלאָפן אין הויז. פון הויז אַפן גאַניק. ס׳נאָר, וואָס ער גייט אין אַ סאַמעטן לייבעלע און אין הויזלעך — עפּשער אַ שאָד. אָבער די יאַטן זיינען שוין אלע לעם גאַניק און שרייען שוין:

— שפּרינג, האָב זיך ניט קיין מוירע! דער רעגן איז אַ וואַרעמער.

— נו. שפּרינג שוין! אָט אַ באַבע, ווי אַזוי ער קנייטשט זיך עס... איינס-צוויי!

טאָליען איז קאַלט און ער האָט זיך מוירע, אָבער ס׳ווילט זיך ניט מ׳זאָל אים רופן באַבע. ער קריכט אַראָפּ פון גאַניק און לאָזט זיך מיט געהיטע טריט צו די יאַטן. זיינע איידעלע אָפּגעהיטע

פיסלעך פאַרטשעפּען זיך אַלע רעגע. דער שמוציקער שטראָם באַשפּריצט אים זיינע סאַמעטענע הויזלעך, דער רעגן האָט אים גלייך פאַרגאָסן זיינע פּינקטלעך-צוגעקעמטע הערלעך און זיין לייבעלע.

פונדאָסערשטן איז אים פון דעם אַלעמען קאַלט און נאַס, אָבער דערנאָך ווערט דאָך עס אַזוי גוט, אַזוי ליב. טאָליען איז אַזוי גוט אַפן הארצן, אַז ער קוויטשעט אַזש און פּלושקעט זיך מיט די פּיסלעך אין וואַסער.

די יאַטלעך שרייען אויך אַף אַ קאָל, און אַלע כאַפּן זיך פאַר די הענט און מע לויפט אַראָפּ פון בארג. טאָליע איז אײַנדערמיט.

אינאָוונט ליגט שוין טאָליע אין בעט אַ שלאָפער און אין היץ, און פעדקען לייגט מען אַפן לאנגן ביינקל און מ'דערציילט אים די מאַיסע.

——

געקומען פרילינג. דער שניי איז געוואָרן געל און ברודיק. דאָס אייז אַפן טייך האָט באַקומען אַ פּאָנעם פון אונטערגעווייקטן צוקער. דערנאָך האָבן אָנגעהויבן רינען ריטשעקלעך איבער די גאַסן, און די ערד האָט זיך גענומען פּאַמעלעכן אונטערטריקענען אונטער דער יונגער זון.

איינמאָל אין אַ פאַרנאַכט אַזוי האָבן זיך סטיאָפּקע, הריצקע, ספּירקע און נאָך יאַטלעך געלאָזן שיפעלעך איבערן גאַס.

אין דערוועלבער צייט איז אַרויס טאָליע און קוקט זיך צו, וואָס יענע טוען. אַליין וועט ער ניט גיין לאָזן קיין שיפעלעך, ווייל אים האָט מען שטרייַנג, וואָס שטרייַנגער קען ניט זיין, פאַרבאָטן, ער זאָל ניט וואגן זיך באַגעגענען מיט די גאַסןקינדער. אָבער שטיין אַפן גאַניק און קוקן מעג מען דאָך.

פּלוצים טראָגט דיר ניט אָן דער גוטער יאָר פעדקען! דאָס פּעלצל אַף אים איז אינגאַנצן נאַס, די שטיוול זיינען רויט געוואָרן פון נעץ, די היטל איינגעטונקען אין בלאָטע, אָבער ער אַליין, ווי איר זעט אים, שיינט. און שלעפּט נאָך מיט זיך אַ גרויס דעמבל עפּשער צוויי מאָל אַזויפיל גרעסער פון אים אַליין.

— העי, כעוורע! אָבער טרעפט וואו איך בין געווען? — רופט ער צו זיי נאָך פונדערווייטן.

אַלע האָבן אַוועקגעוואָרפן די שיפּלעך און זיך אַ לאָז געטון צו פעדקען.

— נו, יאָ, וואו? זאָג, וואו?

פעדקע האָט קונציק אַ זעץ אַריין געטון דאָס פלעקל אין אַ בערגל נאַסן שניי, אַראָפּגענומען דאָס היטל און אַרומגעווישט דעם שוויס פון זיך...

— אָך, האָב איך זיך עס אַ קאָפּ איינגעמאַטערט, כעוורע פלעצל! וואָס איז די רייד, ס'איז שוין איינמאָל אַ שטיקל אַרבעט!

— טאָ וואו-זשע ביסטו געווען? זאָג, וואָס פאַר אַן אַרבעט?

— וואָס, איר ווייסט ניט? אַפן טייך בין איך דאָך געווען. אָך, מאַמעלע, וואָס דאָרטן טוט זיך!.. די קריע גייט שוין... און ס'טוט זיך דאָרטן כווישעך. דעם מאַרק-בריק האָט שוין דאָס אייז אַראָפּגעטראָגן צו אַלדי שוואַרצע יאָר. אָט, וואָס דאָרט טוט זיך! מיר האָבן דאָרט געכאַפּט ברעטלעך, און איך האָב אַליין אַרויס-געשלעפּט אַזאַ-אָ קלאָץ, אַז כעוורע — האַלט מיך צו!

באַ די יאַטן האָט דער אָטעם פאַרכאַפּט פון די נייס. און זיי ווייסן דאָך דאָ פון גאָרניט.

— זע נאָר, דו זאָגסט אַ ליגן! וואָס, ניין? ס'איז אַן עמעס?

— נו, גייט און ציילט, אויב איר גלויבט ניט! אַז מ'זיצט זיך דאָ און מען לאָזט שיפּעלעך... איך מאָרגן אין שול אַריין גיי ניט. איך אַרבעט מאָרגן אַפן טייך פון גאַנצפרי אָן.

— אין שול וועסטו ניט גיין? נו, און דער טאַטע?

— אָט האָסטו דיר אַן אייסעק! איך וועל ניט גיין דעם טאָג אין שול אַריין און פאָטער אַ געשעפט. גוטן-אָוונט, טאָלקע!

טאָליע האָט געהערט דעם גאַנצן געשפּרעך און ס'האָט זיך אים זייער געגלוסט פאַנאַנדערפרעגן, ווי אַזוי ס'איז אַוועק די קריע איבערן טייך. אָבער אָנקוקן האָט ער ניט געקענט פעדקען בעשאַס יענער רופט אים אָן „טאָלקע“. אַ גלייכן איז ער זיינער צי וואָס?!

טאָליע האָט זיך אָפּגעקערט און גאָרניט ניט געענטפערט, אַזוי ווי ער וואָלט ניט הערן צי פעדקע רעדט צו אים, צי ניין. אין דערזעלבער רעגע אָבער איז ער געוואָרן אַזוי נייגעריק, אז ער האָט זיך שוין פאר גאָרניט ניט געקענט אָפּשטעלן און האָט זיך גלייך צוריק אויסגעדרייט.

— גאָט העלף, דו ביסט געווען אַפן טייך?

— געווען.

— ס'שפּאַרט, אז א רויך גייט?

— קענסט גיין אַ קוק טון (אויב נאָר די מאַמע וועט דיך לאָזן) — האָט פעדקע אונטערגעשמייכלט און זיך אָפּגעקערט פון טאָליען.

טאָליע איז געוואָרן רויט — ווי אַזוי וואַגט ער עס ריידן! אַזאַ מיעסע צורע! אָט וועט ער אים פארמאסערן פארן טאַטן, זאָל ער אים גוט אָנלייגן אין די יאָרן, וועט ער וויסן.

און פעדקע דערציילט דערווייל ווייטער:

— די קריע גייט איבערן גאַנצן טייך, דאָס אייז קנאַקט, אַז ס'איז אַ שרעק צו קוקן. און וויפל ס'טוט זיך דאָרטן אוילעם אַפן ברעג!! קיין נאָדל וועסטו ניט דורכשטופּן! איינער אַ באָכער האָט זיך געוואָלט דורכפאָרן אַף דער קריע און האָט זיך דערשראָקן, דער נאַר. איך וועל שוין מאָרגן מינעסטאָם פאָרן.

טאָליע האָט שוין געוואָלט אַריין אין שטוב, נאָר דערהערנדיק אַזעלכע רייד, איז ער, פּונקט פארקערט, נאָך אַראָפּ פון גאניק און איז צו נעענטער צו די יאַטן.

די יאַטן זיינען אויך געווען אַנטציקט: אָט ס'אַ גילגל, אָט דער פעדקע! אַהין איז קוקן אַ מוירע, און ער וועט זיך נאָך זעצן פאָרן.

— דו וועסט גלייך אף דער קריע וועסטו קריכן?

— און איר האָט געמיינט — וואוהין? אָט זעט איר, אַ פלאָקן האָב איך דאָך שוין — און ער ווייזט זיי אַפן פון איין זייט פארשפּיצטן דרוטשאָק וואָס אין שניי — אָך, איז דאָרט פריילעך, אַף דער קריע! איך האָב געזען, ווי אנטאָשקע איז פאַראיאָרן

געשוואומען... און איך האָב נאָך דעמאָלט ניט געהאט אַזאַ שטעקן... לאָמיר פאָרן מאָרגן אַלע! האַ?

ספּירקע מיט סטיאָפּקען האָבן זיך גענומען קראַצן: מ׳דאַרף דאָך גיין אין שול אריין, צי וואָס?

— עס, אין שול אַריין... אַז מע לאָזט דורך איין טאָג, איז שוין אויך ניט פון די גרויסע אומגליקן.

טאָליען איז געווען א מוירע אַפילו הערן אַזעלכע רייד, אָבער ער איז געשטאַנען. אים האָט ניט געקלעקט קיין קויעך זיך אָפּרייסן פונדאַנען.

די יאַטן פון זייער זייט האָבן זיך געקראצט און געקנייטשט, און דאָך האָבן זיי סאָפּקאָלסאָף באַשלאָסן, אַז מאָרגן גייט מען טאַקע צום טייך.

אָפּגערעדט האָט מען, מ׳זאָל זיך צונויפגיין אַהער אף דעמזעלבן אָרט, פּונקט אַכט אַזייגער.

אַז פּעדקע איז געקומען אַף מאָרגן אינדערפרי צום אָנגעצייכנטן פּונקט, האָט ער דאָרט געטראָפן ספּירקען, סטיאָפּקען און... טאָליען. טאָליע איז געווען אינגאַנצן פארמאטעט אין שאַלכנדלעך, פון וועלכע ס׳האָבן זיך קאָם אויסגעזען די אויגן און דער שפּיץ נאָז. די אויגן זיינען בא אים היינטיקס מאָל געווען אַביסל מאָדנע: אַז מ׳וויל, קען מען זאָגן, ווי פאַרשולדיקטע, און אַז מ׳וויל איז עפּשער דערשראָקענע.

פּעדקע האָט זיך פארכידעשט אַף טאָליען קוקנדיק:

— און וואָס טוסטו דאָ? עפּשער אויך מיט אונז?

טאָליע האָט זיך פונדערגרינג פארשעמט און ער זאָגט:

— איך וועל נאָר צוגיין אַ קוק טון, און דערנאָך גיי איך אין שול אַריין.

— קענסט גיין קוקן, — איז פּעדקע איינגעגאנגען און האָט גענומען ארויסשלעפּן זיין שטעקן פון שניי. ער האָט אים אַהין פארבאַהאלטן נאָך נעכטן אינאָוונט.

אַן אויסגעצייכנטער שטעקן געווען, א פּאַרטעסעטער און נאָך מיט א צוויאַק.

— ועצטו אים אריין אין דער שטיק אייז, וועט ער זיך דיה ניט גליטשען.

די ביכער האָט פעדקע אונטערגעבונדן אַפן בויך און פאַרדעקט מיטן פּעלצל. ס'איז געווען א געלעכטער אַף אים צו קוקן, ס'אַ גראָבינקער ער איז פּלוצים געוואָרן.

— פּונקט אַזוי ווי דיין טאַטישע... — זאָגט ספּירקע צו טאָליען.

דאָס איז געווען ריכטיק, טאָליע אַליין האָט עס אויך באמערקט, דאָך איז אים אָבער געוואָרן פאַרדראָסיק.

דער „טאַטישע"... ס'שוין פּונקט ניט קיין טאַטישע, נאָר א „פּאַפּאַ". און ווייטער, וואָס איז דאָרטן אַזוי דער גרויסער אומגליק, אויב בא זיין פּאַפּאַ איז אַ גרעסערער בויך, ווי באַ זייערע טאַ-טישעס? זיין פּאַפּאַ איז פּאָשעט רייכער, און דאָס איז אינגאַנצן.

טאָליע האָט זיי אָבער פונדעסטוועגן גאָרניט אָפּגעענטפערט: ער איז דאָך אַ דערצויגן קינד און אן איידעלער. אָט פעדקען אָט דעם-אָ, ווען דו טוסט עפּעס אַ זאָג אַף זיין פּאָטער, וואָלט ער זיך גלייך געכאַפּט זידלען, אָדער ער וואָלט זיך נאָך עפּשער אַ וואָרף געטון שלאָגן אויך.

און טאָליע האָט זיך נאָך אַפּילע עפּעס אָפּגערופן צו ספּירקען, נאָר ספּירקע האָט אים שוין ניט געהערט. זיי זיינען פּונקט אָנגע-גאַנגען צום אַראָפּ-באַרג. דאָ גייען שוין ניט אָן קיין שמועסן, דאָ זעט זיך שוין ארויס דער טייך. קיין וואַסער האָט מען נאָך ניט געזען. עפּעס אַ מאָדנער טייך געוואָרן: אינגאַנצן א גרויער, אַ צעקריצטער און א ראַבער. אַפן ברעג שטייען און גייען אַרום מענטשן אוף און אָפּ. די זון קוקט קלוגיטשקערהייט אַרויס פון יענער זייט דאַמפּמיל. די קראָען פליען ערגעץ לאַנגע שורעסווייס און קראַקען. און זעט נאָר, ווי ס'גלאַנצט דער שפּיץ ציילעם פונם קלויסטער, וואָס אונטערן טייך! אַך, ס'אַ שיינקייט!

— אָנו, כעוורע, פאָרויס! — האָט פעדקע פּלוצים אויסגעשריגן און זיך ווי א וויכער אַראָפּגעריסן פון אָרט.

סטיאָפּקע און ספּירקע האָבן זיך צוגעהערט און זיך אַוועקגעלאָזט נאָך אים.

טאָליען האָט זיך אויך געגלוסט אַ הירזשע טון און זיך לאָזן לויפן, און אַפילע פונדערבריינג אַ בריקע טון מיט אַ פּיסל, אָט ווי סטיאָפּקע האָט אָט־ערשט געמאכט, ער האָט עס אָבער באַ זיך ניט געקענט פּויעלן — שרייען אינמיטן גאס פּאַסט דאָך ניט פאַר קיין אָנשטענדיקע קינדער, און לויפן איז אים אויך שווער, וואָרום דער מאַנטל איז דאָך באַ אים אַזאַ לאַנגער און אַ שווערער, און אַף די פיס זיינען נאָך באַ אים אָנגעשטעקט אַ פּאָר טיפע קאַלאָשן, און אַף דער פּלייצע האָט ער נאָך אַ שווער רענצל מיט ביכלעך.

טאָליע האָט נאָר נאָכגעקוקט, ווי ס'האָבן געפינקלט די פּיס באַ ספּירקען און סטיאָפּקען.

אָט האָט סטיאָפּקע פאַרלוירן זיינע ביכלעך.

ער האָט זיך אָפּגעשטעלט, אונטערגעכאַפּט דאָס פּעקעלע, אַ בריקע געטון מיטן פּיסל און איז ווייטער אַוועקגעפלויגן נאָך די פאָדערשטע.

טאָליע האָט זיי דעריאָגט שוין לעם סאמע טייך. פונדערנאָענט האָט דער טייך אויסגעזען נאָך מיט מער גלאַנץ. מ'האָט געזען, ווי לאַנגזאַם און שווער ס'גייט די קריע. דאָס אייז קנאַקט און די שטיקלעך קריע קריכן איינס אַפן אַנדערן: האָט איר געזען אַמאָל, ווי מע טרייבט אַ גרויסע טשערעדע אָקסן. דער גאַנצער גרויער פלאָך מיט פּי באַוועגט זיך זייער לאַנגזאַם, נאָר וואו־ניט־וואו קריכט ארויף איין אָקס אַפן צווייטן, און דאָ הייבט זיך ערשט אָן אַ גערודער. די אָקסן געמען קריכן איינער אַפן אַנדערן, זיי שטעלן זיך אָפּ, זיי דרייען זיך, זיי קענען זיך קיין אָרט ניט געפינען אינם איינגשאַפּט. ביז די, וואָס האָבן אָנגעמאכט דעם גערודער, שטויסן זיך ניט דורך קיין וועג אף פאָרויס.

אַף דער גאַנצער לייִנג פונם ברעג שטייען מענטשן. קליינע יאַטלעך שטופּן זיך פלינק דורך צווישן די גרויסע און אָן אופהער האַלטן זיי אין איין שאַלן מיט זייערע קלינגגדיקע פריילעכע קעלכלעך

אנערעך וויפל, קלערט איר, געפינען זיך דאָ שול-אינגלעך, וועלכע וועלן מאָרגן אונטערנאַרן דעם לערער, אַז אין אָט דעם טאָג „האָט זיי דער קאָפּ ווי געטון און זיי האָבן ניט געקאָנט קומען אין שול אריין!"...

און דער טייך באַוועגט זיך אלץ פאָרויס. די שטיקער קריע רייבן זיך איינע אָן דער אנדערער מיט א נאַסן סקריפּ. זיי זיינען שוין גרוי און געל געוואָרן פאר עלטער. פונוואַנען זיינען זיי עס אהער אָנגעשוואומען אַזעלכע און וואוהין קלייבן זיי זיך פונדאַנען?

אָט, ווען מ'זאל זיך ארופקלייבן אף איינער פון די אַלע און זיך אזוי מיט איר אוועקשווימען וויט, וויט... אַרום שווימען נאָך שטיקער קריע, זיי דארף מען אָפּשטופּן מיט וואָס מ'קאָן, זיי זאלן ניט קריכן צו דיר אַפן וואָגן, אויב ניט, וועלן זיי אָנשווימען אַ קאָפּ אף א קאָפּ און זיי וועלן דיך אונטערטיקן. וואָלט נאך זיין גוט, אויב דו וואָלסט קאָנען איבערשפּרינגען אף א צווייטער, אויב ניט וועסטו אַריינפּליוכען אין וואסער, און די וואַסערן אָ-האָ! די וואַסערן זיינען שוואַרצע, זיינען טיפע און זייער ק-אַ-אַ-לטע.

ס'געפינען זיך אָבער דרייסטע יונגען, וועלכע שפּרינגען אַרוף אף שטיקער קריע און האלטן זיך אף זיי א שטיקל צייט. צענדליקער אויגן בא אנדערע באַכורים קוקן נאָך מיט קינע פוס-טריט נאָך די געבענטשטע יאַטן.

און די בעריעס טופּען נאָך צו מיט די פיס דעם ניט פעסטן באָדן זייערן, און דאָס זאל באַטייטן: קוקט, מיינע טייערע, ס'א פעסטע שטיק קריע! זי וועט זיך ניט דורכברעכן! אנדערע זייערע שפּרינגען נאָך איבער אף א צווייטער שטיק קריע און שטעלן זיך אינמיסטן צו אפן עק ברעגעלע, וואוהין ס'גיסט זיך באַלד אָן טונקל-בלויע, געדיכטע און טינטיקע וואסער.

— עי, דו, ווי מ'רופט דיך דאָרט! וואָס? דיר גלוסט זיך ויסן, וואו די קרעפּסן וואַקסן? איך זע, ס'ציט דיך אהין! —אַזוי שרייט אָן עמעצער פון די דערוואקסענע אַפן געוואַגטן יאַט.

— קריך אראָפּ צוריק אפן ברעג, ס׳וועט זיך טאַקן אין קאַ-נאָווע אַריין, וועסטו נאך האבן און ארבעט אים גיין פונדאָרטן שלעפּן.

דער באָכער מאכט זיך אַפּילע, אז ער הערט ניט, וואָס מ׳רעדט צו אים, אָבער ביז וואנען איז דער שיר? טוט ער נאָכאמאל א טאַנץ אפן אייז, נאָך אמאָל א פּרואוו מיט דער פוס, צי ס׳איז שטאַרק, און שפּרינגט אראָפּ צוריק אפן ברעג.

טאָליע האט זיך לאנג אריינגעקוקט אין פעדקען: נו, פאַר-וואָס-זשע קריכט ער ניט אף דער קריע? און פעדקע דערציילט עפעס סטיאָפּקען און ספירקען און ווייזט עפעס אלץ מיטן קאָפּ אַפן טייך.

טאָליע איז אונטערגעגאַנגען נעענטער און זיך גענומען צוהערן.

— אָ, דאָס הייסט אויך מיר געשפּרונגען!..—זאָגט פעדקע,— דו ביסט א מייוון, ס׳קערט זיך די וועלט! אנו, זאָל זיך נאר ווער אונטערנעמען דורכשפּאצירן זיך איבער דער קריע און אַראָפּ אַף יענעם ברעג. אָט דאָס, פארשטיי איך, איז א קונץ! —

— נו, אף יענעם ברעג!.. — האָט סטיאָפּקע א דריי געטון מיטן קאָפּ, — און וואס וועסטו טון, אז דאָס אייז וועט דיך פאַר-טראָגן? וואס וועסטו דעמאלט טון?

— און אריבערשפּרינגען אף א צווייטער שטיק ביסטו קראנק? — האט פעדקע א גלאנץ געטון מיט די אייגלעך, — און פון דער צווייטער אף א דריטער. אָט ווי מ׳דארף הייבן א מאַטקע! וועסטו הייבן? האַ?

— און דו וואָלסט געהויבן?

— קאָן זיין, אז איך וועל סייווי הייבן. און נאָך ווי אזוי!

טאָליען האָט זיך שוין זייער געגלוסט זען, ווי וועט עס פעדקע הייבן אַ מאַטקע און ווי וועט ער עס שפּרינגען פון איין שטיק קריע אף דער צווייטער. ער וועט נאר א שפּרונג טון, וועט ער זיך מינעטטאם גלייך אף דער ערשטער רעגע

דערשרעקן און וועט זיך צעוויינען, וועט מען אים אָפּנעמען פונדאָרטן, עלטערע וועלן זיך געפינען, וואָס וועלן אים אַראָפּנעמען. דערנאָך וועט מען אלע פון אים לאַכן. א מיצווע! זאָל ער זיך ניט מאכן גרויס.

— דו וועסט זיך אבער ניט איינשטעלן, — מאַכט טאָליע צו פעדקען, ווינקענדיק בעאייס-מאַיסע צום טייך-צו.

פעדקע האט שווייגנדיק א קוק געטון אף יענעם און האָט זיך ניט אָפּגערופן מיט קיין וואָרט.

און טאָליע האט דערווייל דערזעען, ווי בא פעדקען זיינען בלייך געוואָרן די ליפּן, און די אויגן ווערן בא אים אזעלכע שאַרפע, ווען ער קוקט זיך איין אין דער קריע. אַהאַ, דאָס האט ער זיך געוויס מוירע!

— אנו, פּרואוו זיך, — קריכט אונטער טאָליע פונדאָסניי, — דו האָסט זיך דאָך באַרימט, אז דו וועסט היינט אַרומפאָרן אַף דער קריע.

און די אייז-טשערעדע הערט זיך ניט אוף שפּאַרן אַלץ פאָרויס און פאָרויס.

אמאָל צעשטורכעט זיך די טשערעדע צווישן זיך, און איינ-מיטן באַווייזט זיך א מוירעדיקע, א שוואַרצע לאַטע פון טינטי-קער וואַסער. אף דער וואַסער שווימען ארום שטיקלעך שפּענד-לעך, מיסט און שטרויעלעך. אָבער אַפילע די שפּענדלעך מיט די שטרויעלעך טוען זיך א דריי און בלייבן ניט — אַזא קעסלגרוב איז דאָרט איצטער אונטערן אייז!

— אנו, אין וויפל געוועט, אז איך וועל איבערגיין אף יענעם ברעג, — האָט זיך פּלוצים פעדקע אויסגעדרייט צו טאָליען.

— וואָרום דו וועסט סיי-וויי ניט איבערגיין.

— אָבער לאָמיר גיין אין געוועט. וואָס וועסטו געבן? אויב איך גיי דורך, גיסטו מיר אָפּ דיין מעסערל, וואָס מיטן ביי-נערנעם קלעצל. און אויב איך גיי ניט דורך, גיב איך דיר אָפּ מיין פייגעלע, מיין צייזיקל מיט דעם שטייגעלע. גייט עס?

טאָליע האָט זיך גאָרניט גענייטיקט אין פעדקעס צייזיקל, אַף וואָס דאַרף ער א צייזיקל? אָבער ער האָט צוגעפּאַטשט.

— נו, גוט, זאָל זיין געמאכט. גיב די האַנט. ספּירקע, האָק איבער!

ספּירקע האט איבערגעהאַקט, און פעדקע האָט זיך גלייך אַפן אָרט גענומען אונטערגאַרטלען. די ביכער האט ער אָפּגעגעבן סטיאָפּקען.

— אָבער שווייגט אלע, — האט פעדקע איינגעראָמט די יאַטן, — וואָרום, אז מ׳וועט דערזעען, אַז איך וויל אַריבער אַף יענעם ברעג, וועט מ׳ען ניט לאָזן. זאכן זיי קלערן, אז דאָס וויל איך זיך שפּילן נאָר דא לעם ברעג.

— וואויל.

פעדקע האט זיך אונטערגעגארטלט, גענומען דעם שטעקן אין די הענט, אים א פּרואוו געטון און האט שטייף אָנגערוקט די היטל, זי זאל זיך האלטן.

— נו געדיינק-ושע, — זאָגט ער צו טאָליען עפּעס מיט אזא מאָדנער שטים, און איז אוועק גלייך צו דער קריע.

— לעבעדיק, פעדקע, לעבעדיק! — האָבן יאַטן אפן ברעג פריילעך נאָכגעשריגן.

וואָרום זיי זיינען שוין די גאַנצע צייט צו אים צוגעשטאַנען, ער זאָל גיין אפן אייז.

פעדקע איז ארופגעשפּרונגען אַף דער ערשטער שטיק קריע און האָט א טופּע געטון מיט דער פוס, פּונקט ווי ער וואָלט זי וועלן אויספּרואוון. די שטיק אייז איז געווען דיק און פעסט.

פעדקע האט זיך פאַמעלעכן דערנענטערט צו דער צווייטער שטיק קריע, ארומגעקראָכן, א פּרואוו געטון מיטן שטעקן — צי זי וועט האלטן, דערנאך האט ער זיך אומגעקוקט אפן ברעג און האט קונציק א שפּרונג געטון אַף דער צווייטער שטיק אייז.

ספּירקע, סטיאָפּקע און טאָליע האבן מיט גרויסער אָנגעשטריינגטקייט נאָכגעשפּירט נאָך יעדן טראָט זיינעם.

— וואוהין איז? — האט פּלוצים עפּעס אַן אַרבעטער פון ברעג אָנגעשריגן אף פעדקען, — וואוהין טראָגט עס דיך דער שוואַרץ יאָר? קער זיך אום גיך צוריק! גיך!

פעדקען אָבער האט ניט אויסגעמאַכט זיין טויב אַף דער מינוט, און אזוי ווי ער הערט אף צוקלאמערשט ניט, צי עמעצער רעדט צו אים צי ניין, איז ער צוגעלאָפן צום עק פון פון זיין צווייטער שטיק קריע, און וויל פונדאַסניי זיך אריבערכאַפּן אף א דריטער.

אָבער יענע איז פונקט ווי אף צולאָכעס א דינע. אָט פּרואווט ער זי מיטן שטעקן און זי בייגט זיך. און דאָ פונונטן שרייט מען, מ'מאכט צו אים מיט די הענט, ער זאל זיך אומקערן.

פעדקע האט אינדערגיך אויסגעקליבן אַן אנדער שטיק אייז, א גרעבערע, האָט זיך צעיאָגט און איז איבערגעשפרונגען. די נייע שטיק קריע האָט זיך נאָר פונדערגרינג א וויג געטון, און האָט גלייך באַקומען צוריק איר גלייכגעוויכט.

— דאָס איז ער פון זינען אַראָפּ, דער פאַרכוטש, אָדער וואָס, — האבן שוין אנדערע שטימען אָנגעהויבן שרייען פון ברעג, — וואוהין האט עס אים אוועקגעטראָגן צו אלדי רוכעס? עי, דו! צוריק גיי!

— טוט עס א קוק אומיסטן, ווי א יאט שטעלט עס איין דאָס לעבן!

— טאָ לויפט-זשע כאָטש עמעצער, שלעפּט אים אַראָפּ פונדאָרט, דעם הונט מיט אויערן!

אָבער לויפן איז שוין געווען שפּעט. ס'האָט אים פארטראָגן, פעדקען, אַראָפּ-וואסער, און ער איז שוין געווען אף דערמיט טייך. אלע ווילע האָט ער זיך נאָר אומגעקוקט, אופגעהויבן אפן שטעקן די היטל אינדערהייך, זי ארומגעדרייט מיט א פרייד און עפּעס געשריגן אַהער — מ'האָט ניט געהערט וואָס, כאָטש נאָך דער מינע האָט מען געקאָנט פארשטיין, אז דאָס שרייט ער פאר פרייד און געוואגטקייט.

— ווּעמעס זאָל ער זיין אזאַ? — פרעגן זיך אַלע אַרום.

— דאָס איז דאָך פעדקע, איוואַן דעם טיפּאָגראַפּשטשיקס אַ זון. אַ פיינע פּיירע, נישקאָשע.

— נו, יאָ. דאָס וועט שוין אויסוואַקסן אַ טאַכשיט!..

— דו ביסט אַ מייוון, וואָס אַ יונג אַרבעט אויס. אַך, טי ריבוינעשעלוילעם!

און אינדערעמעסן האָט פעדקע טאַקע אָפּגעטון מאַיסים אַפן טייך.

אָט קריכט ער, קריכט אף אַלע פיר איבער אַ דין שטיקל אייז, דאָ שפּאַרט ער זיך אָן אַפן שטעקן און שפּרינגט אריבער איבער אַ פּלעק וואַסער, דאָ לויפט ער אַרום איבער איין שטיק אייז פון עק צו עק און האָט ניט דורכוואַנען אַרויס; אָט-אָ איז מעכויעוו באַלד אָנשפּאַרן אף אים אָט דער קריע-באַרג און וועט צעמאָלן אף טאַבאַק אונזער אינגעלע, ס׳וועט פון אים אַפילע קיין סימען ניט בלייבן. אָבער, עפּעס אַזוי ווי דורך אַ וואונדער, איז דער יאַט ווי אַ מיקל אַרופגעשפּרונגען אַפן סאַמע רוקן פונם באַרג, דערנאָך געשיקט אראָפּגעפּאָרן פונדאָרט, און שפּרינגט שוין ווייטער אַרום, ווי דאָס מיקל, פון איין שטיק קריע אף דער צווייטער.

אַפן ברעג איז געשטאַנען אַ טויטע שטילקייט. יונגוואַרג זיינען פאַרשטיינערטע געשטאַנען מיט אָפענע מיילער און מיט אויסגעגלאָצטע אויגן. די עלטערע האָבן זיך געערגערט און האָבן פּלייסיק נאָכגעשפּירט נאָכן „פאַרשייטן שייגאַץ״, נאָך יעדער מינדסטער באַוועגונג זיינער. טאָמער עפּעס אַ האָר אָן דער זייט, ווערן אַלע אופגעקאָכט, און אַנדערע הייבן אָן רופן פונדאַנעט און גיבן פּאַרשיידענע אייצעס.

— רעכטס, רעכטס נעם זיך, הונט מיט אויערן דו!

— וואוהין רעכטס? — שלאָגט אַ צווייטער איבער דעם באַל-אייצע, — איר זעט ניט, אַז דאָרט איז וואַסער?! זאָל ער בעסער איבערוואַרטן, אָן-אָ וועט אים אונטערשווימען אַ צווייטע שטיק קריע... עי, ריר זיך דאָרט ניט, שטיי, שטיי אף איין אָרט!

נאָך א גליק, וואס פעדקע קאָן דאָרט ניט הערן קיינעמס אייצעס, און אָט איז ער שוין צו מאזל אַפן צווייטן ברעג.

יונגוואַרג האָבן פּאַר פריידן געגומען קוויטשען, זיך שלאָגן צווישן זיך און וואַרפן שטיינער אַפן אייז. די עלטערע האָבן אָפּגעכאַפּט דעם אָטעם און געשאָקלט מיט די קעפּ:

— וואָס א יאַט קאָן! זיי זידלען אים אַפילע אָבער שוין גאָר אָן קאַס און אָן פאַרדראָס. אַ פיין באָכערל! ניטאָ וואס צו רעדן.

— ווי אַזוי ער האָט זיך עס אַריבערגעקאַראַבקעט, אַזאַ קעלעוו, האַ?

פעדקע מאַכט פונדאָרט מיט דער היטל, אפן שטעקן אָנגעטון. יענער ברעג איז אינגאַנצן ליידיק, דערפאר וואָס קיין מענטשן קאָנען זיך איצט ניט דערשלאָגן אהין — ציען זיך דאָרט נאָר פלויטן און ווענט.

— ווי אַזוי-זשע וועט ער זיך עס קלייבן צוריק אַהער? קאָן דאָס זיין, אז מיט דערזועלבער פּאָטשט?

— איר זעט? אזוי ווי געטראָפן! ער איז שוין צוריק אף דער קריע.

פעדקע האָט, ווייזט אויס, ליב ס׳זאָל זיין גערעדט און געטון.

ער איז שוין טאַקע פונדאָסניי אף דער קריע. אָט שפּרינגט ער פון איין שטיק אף דער צווייטער. אַפן ברעג זיינען אלע אנשטילט געוואָרן און נעמען קיין אויג ניט אראָפּ פון דעם אויסערגעוויינלעך געוואַגטן יאַטל. קיינער האט זיך שוין ניט געקליבן געבן קיין אייצעס. קיינער האָט זיך ניט געזידלט. אַלע בליקן זיינען נאָר ארייגעזעצט אינם קליינעם מיקל, וואָס פויזעט, לויפט אום און אייסעקט זיך צווישן דער קאָכיקער גרויער קריע. אַזאַ מין פּיצינקער מיקל — און, דו ביסט א מייוון, ווי ס׳האלט אין איין איבערקליגן די איימעדיק גרויסע רודעס אייז, וועלכע שפּארן זיך אף אים מיט א קנאַקעריי, פונקט ווי זיי וואָלטן זיך אומיסטן געקליבן צערייבן אַף טאַבאַק אָט דאָס קליין באַשעפעניש.

איר זאָלט אָבער זען, ווי דאָס באַשעפענישל טאָפּטשעט זיך אויף דער גרויער שפּאַרנדיקער קריע, און אָפּט מאַכט עס נאָך מיטן ברעקעלע שטעקעלע, וואָס ס׳האַלט.

— אַן אַרעסטאַנט אין דער וועלט! — האָט עמעצער אָפּגע-זיפצט בעאיס פעדקע האט זיך אויסגעדרייט פון אַן איינגער לאַגע.

און דער „אַרעסטאַנט״ האָט זיך בעאיס-מאַיסע אַלץ מער און מער דערנענטערט.

אָט איז ער שוין גאָר נאָענט. מ׳זעט, ווי פלינק ס׳יאָגן בא אים אום די אייגלעך הין און צוריק. דאָס זוכט ער אַזוי אַן אָרט, וואוהין אריבערצושפּרינגען. געפונען, שפּאַרט מען זיך אָן אפן שטעקן. דער שטעקן האט זיך אויסגעגליטשט? א פעסטן זעץ אָנם אייז — און זיך ווידעראמאָל אָנגעשפּאַרט. איינס — און מ׳איז שוין אף דער צווייטער שטיק קריע. א שעדישער יאַטל! ווי אַ קאַץ שפּרינגט עס.

אָט איז ער שוין, דער פּאַרשוין, אַפן ברעג. ארום איז א געשריי און א געפּילדער פון די כאַווייריִם.

— אָט א כעווריעמאַן! שוין איינמאָל א יאט! אָט ווי אַזוי מ׳דאַרף!

— נו, ס׳איז אָבער דיין גליק, וואָס דו ביסט א געשיק-טער יאַט. —

אָט דאָס אַלץ טאינען אַריין עלטערע און שאָקלען צו מיט די קעפּ. אָבער מ׳זידלט זיך שוין ניט און מ׳איז שוין ניט בייז: נו, ווער קאָן דען עפּעס האָבן צו אַזאַ געוואַגטן כעווריעמאַן?

טאָליען האָט אַזש דער אָטעם פאַרכאַפּט, אַכטונגעבנדיק, ווי פעדקע קאַראַבקעט זיך איבער דער קריע. די אייגלעך האָבן זיך בא אים צעברענט און דאָס האַרץ האָט שטאַרק געקלאַפּט. דאָ ליגט, דאַכט זיך, ניט קיין איבעריקער סייכל אין דער קריע. אָבער ס׳א פרייד ס׳איז און ווי ס׳פאַרכאַפּט עס דאָ אַלעמען אַרום! וואָלט זיין קעדאַי אויך איבערמאַכן דיזעלבע שפּיל. מע

דאַרף נאָר די קאַלאָשן אַראָפּוואַרפן, וואָרום אין זיי איז טאַקע בעעמעס שווער. אָבער כוצדעם, איז דאָ גאָרניט קיין סייכל־דיקס. מ׳קאָן נעמען בא פּעדקען דעם שטעקן, אריינשטעקן אין אייז און שפּרינגען. ס׳אַ גרויסע מעציע!

און בעשאַס פּעדקע איז אַרויס אַפן ברעג, בעשאַס די יאַטן האָבן אים אַרומגערינגלט, האָבן געקוקט אף אים מיט פאַרכאַ־פּונג און פרייד און אים באַטראַכט ווי אַ העלד, האָט טאָליע דערפילט, אז ער וועט אויך קאָנען איבערמאַכן דאָסזעלבע. און ער וועט ניט נאָר קאָנען — ער וועט עס טאַקע נעמען און טון.

און צו קיינעם זיך ניט אָפּרופנדיק, האָט ער אינדערגיך אַראָפּגעוואָרפן די קאַלאָשן, אַראָפּגעוואָרפן פון אַקסל דאָס רענצל און איז צו צו פּעדקען.

— גיב מיר דיין שטעקן, — זאָגט ער.

פּעדקע קוקט זיך אום פאַרכידעשט אַפן פּאַניטש.

— אַף וואָס דאַרפסטו?

— איך וויל אויך איבערגיין אַף יענעם ברעג.

— וואוהין?

— אַף יענעם ברעג.

ספּירקע און סטיאָפּקע האָבן זיך גענומען שמעלצן, אָבער פּעדקע האָט ניט געלאַכט.

— נו, און אויב דו וועסט אַריינפאַלן אין וואַסער?

— האָב קיין מוירע ניט, איך וועל ניט אריינפאַלן, גיב!

— פאָלג מיך, טאָלקע, מ׳דאַרף ניט. דו וועסט ניט וויסן ווי אַזוי.

— אוי, וויי, נאָר דו איינער ביסט א וויסער? נו, גיב אַהער! וואָס, דיר איז עפּשער אַן אַווירע דעם שטעקן?

— קאָנסט נעמען, — האָט פּעדקע אַ קנייטש געטון מיט די אקסלען, — אָבער זע, זאָלסט קיין כאַראָטע ניט האָבן...

טאָליק האָט גענומען דעם שטעקן און איז אוועק צום ברעג.

— וואוהין ווייטער? וואָס איז? ווער? וואו? — האָט זיך דער אוילעם ווייטער צעשריגן, זעענדיק טאָליען אַפן אייז.

אָבער טאָליע האָט פונקט ווי פעדקע, וועלנדיק אויסמיידן דעם אוילעם, אַוועקגעלאָפן און איז איבערגעשפּרונגען אַף דער צווייטער שטיק אייז.

אין דערזעלבער ווײַלע איז אָנגעשוואומען א גאַנצער באַרג קריע און האט אָפּגעשניטן טאָליען פון ברעג.

טאָליע האט זיך דערפילט איינער אַליין צווישן די מוירעדיק קאַלטע שטיקער קריע, וועלכע זיינען געקראָכן איינע אַף דער אַנ-דערער, האָבן זיך געשפּאַרט, געשטופּט, געקנאַקט און געדרייט זיך.

דערוויל איז אפן ברעג געוואָרן אַ געשריי און אַן אופגעלויף. האָט זיך טאָליע שוין איינגאַנצן פארלארן, און ער וויל שוין לויפן אַף צוריק. איז עס אָבער ניט פון די גרינגע זאַכן — פונפאָרנט האָט ער פאַר זיך אַ גאַנצן פּאַס וואסער און פונונטן שפּאַרט אַן איימעדיקער אייזיקער פעלז. דאָס סיקעט ער זיך, ווייזט אויס, אומיסטן אַף אים, אַף טאָליען, וואָרום אָט קריכט ער די גאנצע צייט און לאָזט ניט אָפּ זיין שטיק קריע.

טאָליע האָט זיך זייער דערשראָקן. ס'איז אים געווארן אַזוי קאַלט אין די הענט, די פיס זיינען געוואָרן אָפּגעשוואכט און זיי פאָרן ארום איבערן גליטשיקן אייז. אים גלוסט זיך אַנידערפאַלן אַפן אייז, זיך צוטוליען צו אים מיטן גאַנצן לייב און מאַכן אַ געשריי, עפשער וועט אים עמעצער קומען ראַטעווען.

אָבער אפילע אזוי טון האָט ער זיך אויך מוירע געהאַט. איז ער נאָך געבליבן שטיין ניט-אַהער, ניט-אַהין און ס'גיסן זיך אים שוין טרערן פון די אויגן.

און דער אוילעם אפן ברעג קאָכט זיך, מ'אייצעט זיך, מ'שרייט ווי אזוי מען זאָל ראַטעווען טאָליען און קיינער ווייסט ניט וואָס צו טון, וואָרום איינער אייצעט אזוי, דער צווייטער אַנדערש, דער דריטער זאָגט גאָר פּידרעך. אלע גייען נאָך מיטן ברעג נאָך דער שטיק קריע, אַף וועלכער טאָליע שטייט און וויינט. מ'שרייט, מ'מאַכט איינער דעם אנדערן מיט די הענט, מ'שיקט ערגעץ אום.

און טאָליע שווימט זיך בעאייס-מאיסע אַלץ ווייטער און ווייטער. ער האָט שוין אפילע ארויסגעלאָזן דעם שטעקן פון די הענט און

ער כוקעט אף די רויטע דערפרוירענע פינגער און טרערן פאַלן אַף זײַ גאַנצע ריטשקעסווייס.

עטלעכע זייערע פון די דערוואַקסענע האָבן זיך געפּרואווט דערקלייבן צו טאָליען איבער דער קריע פון אַנקעגן, אָבער די שטי-קער האָבן זיך אין איין אָרט איסגעדרייט, און דאָ האָבן זיי זיך געבראָכן אונטער די פיס, און איינער אַ שניידער האָט זיך דאָ שיר ניט אָפּגעבאָדן אף אייביק.

דערווייל האָט זיך פעדקע פון ערגעץ אַראָפּגעוויזן. ווען טאָליע האָט זיך נאָר-וואָס דערשראָקן, און אלע האָבן געזועען, ווי ער האָט זיך עס פאַרלאָרן, איז פעדקע געווען ערגעץ-נעלעם געוואָרן. מ'האָט שוין אַפילע אַף אים געוואָלט אָנשרייען, וואָס ער האָט אונטערגעפירט דאָס פּאַניטשל אף אַזאַ סאַקאָנע. אָבער קיינער האָט נים באַמערקט, ווי ער האָט פלוצים ניט געסטאיעט אַזוי ווי אין וואַסער אריין.

— אַהאַ, האָסט זיך שוין גוט דערשראָקן, הונט מיט אויערן? אַרעסטאַנט איינער, אונטערגעפירט אַ יאַטל און אליין איז ער אַנטלאָפן!

איז אָט, ווען בעשאַס אַלע האָבן זיך געטומלט, זיינען אום-געלאָפן און ניט געוואוסט ווי אזוי ראַטעווען טאָליען, האָט פלוצים, ווי פון אונטער דער ערד ארויס, זיך אַראָפּגעוויזן פעדקע. אין די הענט האָט ער געהאַלטן אַ לאַנגן-לאַנגן שטעקן, אין וועלכן ער האָט אָנגעהויבן פאַרקלאַפּן צוויעכעס. און אין גאנג קוקט ער זיך אַלע ווײַלע אום פאַרגאַפּט אין טאָליעס זיים. ספּירקע מיט סטיאָפּ-קען האָבן פון אלע קויכעס געאַרבעט, טאָמער מיט וואָס אים עפּעס דערלפן, פעדקען.

נו, דער צוואָק איז פאַרקלאַפּט, ער האַלט זיך גוט.

— אַ נו, עי, לאָזט אַ וועג!... אַראָפּ פון וועג!...

אַלע האָבן אָפּגעטראָטן אַף אַ ווײַלע, זיך אונטערגעבנדיק דעם געשריי. ערשט טו נאָר אַ קוק,—ווייטער אמאָל דער אַרעסטאַנט.

אָבער ער שלעפּט זיך מיט אַ שטאָק. צי קלייבט ער זיך ניט אָפּטמאָל ראַטעווען דאָס פּאַניטשל?

— וואוהין איז ווייטער, שמאָראָוואָז?
— לאָזט אַ וועג!... נו, ניט געקלערט, אַ וועג לאָזט!
פעדקע האָט זיך דורכגעשטויסן דורך דער איינגשאָפּט, זיך אויסגעקליבן אַ שטיק קריע און איז אַרופגעשפּרונגען.
— וואַרט אויס, טאָלקע! באַלד בין איך לעם דיר, וואַרט אויס, לויף ניט אום, שטיי אף איין אָרט.
טאָליע, ווי נאָר ער האָט דערזעען פעדקען, האָט ער זיך אופגעכאַפּט און געוואָלט שוין לויפן אַנקעגן, אָבער פעדקעס באַפעל האָט אים אָפּגעשטעלט.
ס'האָט ניט געדויערט קיין פינף מינוט, און פעדקע איז שוין געווען אַף טאָליעס שטיק אייז.
— נו, איצט גיב אַ האַנט!... קום נאָך מיר. אָבער וואָס איז די מוירע? שפּאַן פעסט. נעם דעם שטעקן און שפּאַר זיך אָן. נו, יאָ, גוט!
... כאָטש וואַרט אויס!... שטיי!... איך וועל איבערשפּרינגען און דו שטיי-צו.
— אוי, גיי ניט אוועק!... אוי, איך האָב מוירע! און ער האָט זיך אָנגעכאַפּט אָן פעדקען און לאָזט אים ניט אָפּ.
— אָבער וואַרט אויס אַ ווײַלע!... אָט אַ שויטע!... איך וועל איבערשפּרינגען, וועל איך צושטופּן צו דיר מיין שטיק אייז, וועסטו זיך איבערגיין. דו וועסט דאָך איינער אליין ניט שפּרינגען!
פעדקע איז איבערגעשפּרונגען, צוגעלאָפן צום עק פון זיין שטיק קריע און מיטן שטעקן זיך אָנגעשפּאַרט אין אַ שכיינישער שטיק אייז. די שטיק קריע האָט אַ שורשע געטון און זיך צוגערוקט צו טאָליען.
— איצט קום אַריבער אַהער. נו, פאַרשטייסט שוין אַן אייסעק? איצט קום נאָכאַמאָל אַהער ביזן סאַמע עק!... גיי גלייך, ניטאָ וואָס ציטערן! דאָ שטעל זיך אָפּ. שטיי, האָב קיין מוירע ניט! איך גיי אף צוריק און איך שטופּ דיך צו צום ברעג...
פעדקע איז איבערגעלאָפן צום צווייטן עק און זיך נאָר גענומען אָנשפּאַרן מיטן שטעקן אין גרונט פון טייך, ווי ס'האָט אַ

טרישטשע געטון אונטער זיינע פיס. די קראכיקע שטיק אייז האָט זיך צעשפּאָלטן אַף צווייען, און פעדקע האָט זיך אַראָפּ-געגליטשט אַראָפּ.

דער אוילעם איז געבליבן ווי פארשטיינערט.

אָבער פעדקע האָט זיך ניט פאַרלאָרן. ער האָט זיך אָנגעכאַפּט מיט די הענט פאר דער שטיק קריע און ער האָט זיך מיט אַלע קויכעס גענומען ציען אַהער, ס'זאָל אים ניט אַראָפּטראָגן דער שטראָם. אָבער אַף דעם נאָר-וואָס באפרייטן פאַס וואסער האָט זיך שוין אָפּגעזוכט אַ שאָכן — אַ פרישע שטיק קריע. זי וועט אים אַראָפּשמייסן, פעדקען, וועט זי אים.

טאָליע האָט עס דערזען, האָט ער געמאַכט אַ גוואלד און גענומען אַרומלויפן איבער דער שטיק אייז.

— טאָליע! טאָליע! — האָט גענומען פעדקע שרייען, — גיב נאָר מיר גיכער דיין שטעקן... דעם שטעקן גיב אַהער, וועל איך אַרויסקריכן.

אָבער אין דערזעלבער רגע האָט די אייז-שטיק זיך אָפּגע-שלאָגן אָן ברעג און טאָליע, אַבי ער האָט עס נאָר דערזען, איז ער פייל פון בויגן אַראָפּגעשפּרונגען אַף דער ערד.

סטיאָפּקע, ספּירקע און נאָך יאַטן האָבן זיך אַ לאָז געטון צו פעדקען און אים דערלאַנגט דעם שטעקן. פעדקע איז אָבער געוואָרן אינגאַנצן גרין און בלוי; ער האָט געבעך געוואָלט זיך אָנכאַפּן פארן שטעקן, אָבער די האַנט איז אים פאַרקילט געוואָרן און פאָלגט שוין ניט גאָרניט.

און צוגיין צו אים איז אומעגלעך: די אייז-שטיק בייגט זיך, זי נעמט זיך אָן מיט וואסער און קען נאָך ווידער אַמאָל פלאַצן.

— סטיאָפּקע, לייג זיך אפן אייז און רוק זיך צו מיר! — האָט פעדקע אויסגעשריגן.

פון ברעג האָבן די עלטערע עפּעס געליאַרעמט, אָבער די יאַטן האָבן זיך ניט צוגעהערט. סטיאָפּקע האָט זיך אויסגעלייגט און גענומען פויזען צו פעדקען.

— קריכט דאָרט אַראָפּ פון דער קריע, ווער ס'איז אַן איבע־ריקער! — האָט סטיאָפּקע זיך אומקוקנדיק אויסגעשריגן.

אָבער אין דער רעגע האָט איינער פון די כעוורע דערלאַנגט סטיאָפּקען אַ בינטל פּאַסקעס, וועלכע סטיאָפּקע האָט אַ וואָרף געטון צו פעדקען.

— כאַפּ, פעדיע, כאַפּ גיכער, לעבעדיקער, פעדקע! די אייז־שטיק שווימט!

פעדקע האָט אויסגעשטרעקט אַ האַנט, אָבער ער האָט זיך צוריק מיט איר אָנגעכאַפּט פאַרן אייז.

— איך קען ניט! — האָט ער אַ זשוושקע געטון. — די הענט האַלטן ניט, איך וועל באַלד אומפאַלן...

און אינמיטן דרינען האָט ער זיך אַ כאַפּ געטון מיט די ציין פאַרן בינטל, האָט אָנגעלאַמעט אַ פולן מויל, די ציין שטאַרק צונויפגעדריקט און אַ מאַך געטון מיטן קאָפּ, ווי איינער זאָגט — „שלעפּ".

סטיאָפּקע, די איבעריקע יאַטן און אויך עלטערע האָבן גענו־מען שלעפּן פעדקען.

— לאָז זיך ניט אָפּ, פעדקע, האַלט זיך, ס'מאַכט ניט אויס!.. לאָז ניט אָפּ נאָך איין ווייליכקע. בראַוואָ!

פעדקע איז געווען אינגאַנצן גרין און בלוי — פון קעלט און אויך פון דעם, וואָס ער האָט זיך געהאַלטן מיט די ציין פאַרן רימען. אָבער ווי נאָר מע האָט אים אַרויסגעשלעפּט אַף דער טריקעניש, אזוי האָט ער זיך גלייך געשטעלט אַף די פיס און האָט גענומען אינדערגיך אַרומטאָפּטשען און מאַכן מיט די הענט. די וואַסער האָט זיך פון אים געגאָסן, ס'האָט אים געקלאַפּט אַ צאָן אָן אַ צאָן, אָבער פעדקע הערט זיך ניט־צו צו אַזעלכע זאַכן.

— ס'מאַכט ניט אויס, — זאָגט ער, — ס'מיר ניט דאָס ערשטע מאָל. היינטיקן ווינטער בין איך שוין דריי מאָל געווען אונטערן אייז. מ'דאַרף זיך נאָר דורכלויפן אַביסל, וועט עס דורכגיין.

מ'האָט אים אָבער ניט געלאָזן זיך דורכלויפן...

ניט פונוואנען — ניט פון וואָס זיינען אַהער אריינגעפאַלן טאָליעס טאַטע מיט דער מאַמע און אויך פעדקעס מאַמע. טאָליע, דער-זעענדיק זיינע לייט, האָט אים גענומען ווארפן אין צעניאָריקע קאַדאָכעס, און ער האָט זיך אַ לאָז געטון צו זיי מיט געוויין.

— טאַטעלע, מאַמעלע, איך בין ניט שולדיק, איך בין ניט שולדיק!

אָבער זיין טאַטע מיט דער מאַמע האָבן אים ניט געלאָזן דערעדן. זיי האָבן אים אַ כאַפּ געטון פאַר די הענט, אים אַ ריס געטון פון אָרט און אים אַוועקגעשלעפּט אַהיים.

פעדקעס מאַמע האָט אויך אופגעכאַפּט פעדקען און האָט אים געגעבן אַ זעץ איבערן קאָפּ, אז ס'האָבן זיך בא אים אַ שאָט געטון פונקען פון די אויגן.

— אַהיים, איראָד! איך וועל שוין דיר דאָרט דערציילן! — און זי האָט פעדקען געגעבן אַזאַ צי, אַז ער האָט שוין געמוזט לויפן. פעדקע האָט נאָך ווייל ער לעבט ניט געזעען, זיין מאַמע זאָל זיין אַזאַ צעקאַסטע און אַזאַ בלייכע.

און פונפאָרנט האָבן טאָליעס עלטערן געשלעפּט טאָליען. יענער האָט זיך אלע רעגע פאַרטשעפּעט, האָט עפּעס געשריגן און גע-וויינט אַף אַ קאָל. די עלטערן האָבן אים עפּעס אָפּגעענטפערט און האָבן אים אַזוי געטאָרמאָשעט, אַז בא טאָליען איז עטלעכע מאָל אַראָפּגעפאַלן דאָס היטל פון קאָפּ.

פלוצים האָבן זיי זיך אָפּגעשטעלט און האָבן גענומען וואַרטן אַף פעדקען מיט דער מאַמע.

— ער איז געווען אַפן אייז? — האָט טאָליעס טאַטע איבער-געפרעגט פעדקען מיט רעציכע.

פעדקען איז געווען זייער קאַלט, די ציינער האָבן אים אָן אָן אופהער געטראַסקעט אין מויל. דאָס גאַנצע לייב האָט אים וויי געטון פון דער מאַמעס שטורכאַטשעס. פונדעסטוועגן האָט זיך אים איינגעגעבן דערזעען, אַז בא טאָליעס טאַטן איז שיר ניט ארויס קיין שוים אף די ליפּן און די אויגן זיינען בא אים אָנגע-גאָסן מיט בלוט. און טאָליע פאַרייסט אַלע ווילע דעם קאָפּ מיט

שרעק, דאָ צום טאַטן און דאָ צו דער מאַמע, און בעט זיך מיט אַ ציטערנדיקער שטים:

— איך בין ניט שולדיק, ניט שולדיק!

— שטום!! — האָט אף אים אָנגעשריגן דער פאָטער און האָט זיך ווייטער אומגעקערט צו פעדקען.

— ער איז געווען אפן אייז?

— געווען, — זאָגט פעדקע, און די ציינער קנאַקן אים אין מויל.

— ס'ניט ריכטיק... ניט ריכטיק, — האָט זיך טאָליע פאַרטרייסלט מיט אַ נאָך מער ציטערדיקער און דערשראָקענער שטים. — איך האָב ניט געוואָלט גיין, האָבן זיי מיך אַוועקגעשלעפּט אַפן טייך.

און דערנאָך האָט מיך פּע-פעדקע גענומען און ארופגעשטופּט אַף דער קריע... פּ-פּרעגט אלעמען... איך בין ניט שולדיק.

פעדקע האָט אַזש אין דער קעלט פאַרגעסן און האָט גענומען אָנקוקן טאָליען.

און פעדקעס מאַמע האָט זיך אָנגעצונדן אַפן אָרט:

— אַך, גאָט, מיין גאָט! און וואָס קלערסטו דאָס זיך, שעד פון בלאָטע? דער טאַטע וועט דאָך דיך צעקאַטעווען אַף שטיקלעך, ער וועט דאָך פון דיר די הויט אַראָפּשינדן, ער וועט דאָך דיך קיין לעבעדיקן ניט איבערלאָזן! און פאַרוואָס האָבן דיך עס די ניט-גוטע ניט אריינגעשלעפּט שוין צו זיך אין די וואַסערן? איך זאָל פון דיר אינגאַנצן פּאָטער ווערן, אָפּגאָט הונטישער!

און זי האָט מיט אלע קויכעס אַ שנייד געטון פעדקען איבערן קאָפּ. פעדקע איז אַזש אומגעפאַלן אף איין קני, און געכאַפּט מיט די הענט פאַרשטעלן דעם קאָפּ. די מוטער האָט זיך געקליבן דערלאַנגען דעם צווייטן זעץ.

— וואַרט אוף, איוואַנאָווּנאַ, — האָט זי טאָליעס טאַטע אָפּגע-שטעלט און האָט אונטערגעהויבן פעדקען.

— שטיי אוף!.. וואַרט אויס אַ ווײַלע, איוואַנאָווּנאַ!... איך וועל אים פרעגן... פעדקע, איך גלויב דיר, איך ווייס, אַז דו לייקנסט קיינמאָל ניט, טאָ לייקן-זשע איצטער אויך ניט. זאָג, דו האָסט געשלעפּט טאָליען אַפן טייך?

פעדקע האָט זיך געטרייסלט, די קניעס האָבן זיך אים געבויגן און זיינען אים אומגעפאָרן אָט אַהער אָט אַהין. ער האָט געשוויגן.

— רעד-זשע, נעווייִלע, — האָט אים די מוטער אַ צופּ געטון.

פעדקע האָט דערלאַנגט אַ קוק אַף טאָליען. יענער שטייט מיט פולע אָנגעגאָסענע צעשראָקענע אויגן און קוקט גלייך אַף אים. די טרערן רינען בא אים איבער די באַקן און פארהאַלטן זיך בא די ווינקלען פון מויל. טאָליע האָט זיי אלעמאָל אַווטאָמאַטיש אַראָפּגעלעקט מיט דער צונג, און אַלעמענס אויגן קוקן אַף פעדקען און מ'וואַרט עפּעס אַף „ערגערס פון ערגער".

— נו, זאָג-זשע, פעדקע, — שטייט צו טאָליעס טאַטע מיט אומגעדולד.

פעדקע האָט אַראָפּגענומען די אויגן פון טאָליען, זיך אָנגעבויגן און זאָגט שטיל:

— האָב אים געפירט.

— און האָסט אים געשטופּט אַף דער קריע?

— האָב געשטופּט...

— ביסטו דאָך טאַקע אַ פארכוטש! — האָט טאָליעס טאַטע אויסגעשריגן און דערלאַנגט פעדקען אַ בייזן פליאַסק איבערן פּאָנעם. דערנאָך האָט ער זיך אויסגעקערט צו פעדקעס מאַמע און האָט געזאָגט:

— איך האָף, אַז אַף היינטיקס מאָל וועט זיך שוין אייער מאַן מיט אים אָפּרעכענען, ווי געהעריק... אַניט, מעגט איר זיך גאָר ארויסקלייבן פון מיין דירע.

בא פעדקען איז ווידעראַמאָל אַראָפּגעפלויגן דאָס היטל פון קאָפּ, בעאייסן קנאַק, וואָס ער האָט געלייזט פון טאָליעס טאַטען. ער האָט זי אונטערגעהויבן און זיך אומגעקוקט אַף טאָליען. אָבער טאָליע האָט זיך שוין צוגעטוליעט צו זיין מאַמע. און יענע האָט אים שוין געגלעגט און אים שוין געהאַלטן אין איין איבערבעטן.

און אינאָוונט, ווען פעדקעס טאַטע האָט שוין געדאַרפט קומען פון דער אַרבעט, האָט פעדקע געהוסט און זיך אַרומגעלעקט די הייסע ליפּן. אים איז געווען זייער הייס.

— אַהאַ, ער באָכעס שוין, דער אָפּגאָס ?... — האָט זיך די מוטער אָפּגערופן באַם אויוון שטייענדיק, — האָב נאָך צייט, האָב צייט, דער רוך וועט שוין דיך אינגאַנצן נעמען... זאָל נאָר דער טאַטע קומען און דיר נאָך אָנפּלאַמען מיטן רימען. וואָס, פאַראַן היך?

— פאַראַן... — האָט פּעדקע שטיל געענטפערט און האָט זיך אַליין צוגעקוקט, ווי אין די אויגן באַ אים גייען אַרום עפּעס מאָדנע פלעקן אַזעלכע, געלע און גרינע.

אַז דער פאָטער איז געקומען, און די מאַמע האָט גענומען אויסדערציילן די מעגילע, איז שוין פּעדקען אינגאַנצן געווען געל אין די אויגן. דער קאָפּ איז געווען מוירעדיק שווער און הייס. אַזוי שווער, אַזוי שווער איז ער אים געווען, אַז ער האָט זיך קאָם געהאַלטן אַף די אַקסלען. אויב ניט, האָט זיך אים געגלוסט נעמען דעם קאָפּ און אים ערגעץ אַנידערלייגן, צי אַפן טיש, צי אַף דער ערד, אָדער אַפילע גאָר אין אויוון אריין, — אַבי ערגעץ אַנידערלייגן.

די מאַמע האָט עפּעס געטאַינעט, אָבער פּעדקע האָט ניט געהערט, ער האָט אַפילע ניט געדיינקט, וואָס מיט אים טוט זיך איצט. ווי פון שלאָף האָט ער גאָר געזעען, אַז דער טאַטישע איז איבער עפּעס זייער בייז, אַזוי בייז, אַזוי בייז, אַז ער קען אַפילע קיין וואָרט ניט אויסרעדן, און ער כאַפּט זיך נאָך אַלעמאָל אָדער פאַרן גאָרגל אָדער פאַרן פּאַס.

דערנאָך האָט מען פּעדקען געלייגט אַף דער באַנק און מ'האָט אים געשלאָגן, וויפל ס'איז אין אים אריין. אָבער פּעדקע האָט עפּעס היינטיקס מאָל זיך אַפילע קיין צאַפּל ניט געטון. נאָר בעאייס דער פאָטער האָט אָפּגעלאָזן אַף א רעגע די האַנט, מיט וועלכער ער האָט אים געהאַלטן, איז פּעדקע אַראָפּגעפאַלן אף דער ערד און האָט זיך דאָרט אויך ניט גערירט.

— אופּשטיי!... — האָט דער פאָטער א רעווע געטון און האָט א ריס געטון דעם זון פאַר דער האַנט, אָבער די האַנט איז דאָס מאָל געווען אַזאַ הייסע און דעם זונס פּאָנעם אַזוי וואונדערלעך רואיק, אַז דער פאָטער האָט איינגעזאָגן דעם רימען און זיך

איבערגעבויגן איבער פעדקען. פעדקע האָט שוין גאָרניט ניט געהערט און גאָרניט ניט געזעען.

און אין דריי טעג ארום איז ער שוין געווען אַ טויטער. אַ פּאָר מאָל, ווען ער איז געקומען צו-זיך, האָט ער זיך עפּעס געווען נאָכגעפרעגט, צי מ'האָט ניט געשלאָגן טאָליען. אַזוי פלעג ער עפּעס בורטשען, און ווייטער פאַרלירן די געדאַנקען. און אינם פיבער האָט ער עפּעס עמעצן געבעטן, געבייזערט זיך און אַלץ געהאלטן עפּעס אין דערפרעגן זיך בא טאָליען.

דער טאַטע מיט דער מאמע האָבן אלע דריי מעסלעס ניט אָפּגעטראָטן פון בעט. זיי האָבן זיך געטרייסלט איבער אים און שווייגנדיק געקעמפט מיטן טויט, אָבער דער טויט האָט בייגעקומען,

אַפן פערטן טאָג האָט מען פעדקען באהאלטן. צום בייסוילעם זיינען געגאַנגען קינדער פון אלע שכיינישע גאסן. ספירקע. סטיאָפּקע און האַוריק האָבן געוויינט, ווי ס'איז זיי צוגעקומען.

און טאָליע האָט זיך שטילערהייט געקוקט דורכן פענצטער. די מאמע זיינע האָט אים שטרייג באפוילן, ער זאָל ניט וואַגן אַרויסגיין צו די גאַסן-אינגלעך.

אָבער ער איז געווען זייער נייגעריק, אים האָט זיך געגלוסט זען פעדקע כאַלעמיטניקס לעוואיע.

ווען פעדקעס אָרן האָט זיך פארבויגן פון יענער זייט ראָג, און מ'האָט שוין קיינעם נישט געזעען, איז טאָליע אַוועק פון פענצטער, האָט זיך איבערגעדרייט אף איין פיסל און איז אוועקגעלאָפן זיך שפּילן מיטן צייזיקל. דאָס צייזיקל האָט ער געהייסן פעדקעס מאַמע זי זאָל אים אָפּגעבן, ווייל ער האָט עס געוואונען בא פעדקען אין א געוועט.

שול־ און פיאָנערן־ביבליאָטעק

	ק.
1. דזש. ווערגא — געשטעמפּלטער געלער	15
2. מולטאטולי — סאאיד און ארינדע	15
3. דזש. לאָנדאָן — דערציילונגען	25
4. טש. דיקענס — אָליווער טוויסט	35
5. קאראָטי — ניני און טשיקא	50
6. שאָלעם-אליי‎כעם — מאַיסעלעך (מעסוטעלעך, ראבטשיק)	25
7. ל. טראָצקי — אהין און צוריק	45
8. דזש. לאָנדאָן — בעק	40
9. מ. גאָרקי — 9-טער יאנוואר	75
10. אָ. אוליאנאָווא — איליטשס קינדער-יאָרן	20
11. ס. לעשטשינסקאָיאָ — ראָזע לוקסעמבורג	25

פאָפּולערע ביבליאָטעק

(סעריע בעלעטריסטיק — פאַר דערוואַקסענע)

ק.

1. דזשעק לאָנדאָן — אין נאָמען פון גערעכטיקייט 15
2. אי. באַבעל — דערציילונגען 15
3. הענרי — די וועגן, וואָס מיר קלייבן זיך אויס 15
4. זש. דיומעל — דערציילונגען 15
5. סאַלטיקאָוו-שטשעדרין — ווי אַזוי איין פּויער האָט צוויי גע-
נעראַלן געהאָדעוועט 12
6. ה. אועלס — גאָט—דינאַמאָ 12
7. ל. פראַנק — אין לעצטן וואַגאָן 15
8. דע-ווער-סטעקפּול — אין די וועלדער פון קאָנגאָ 15
9-10. דזשעק לאָנדאָן — א מעקסיקאַנער 24
11-12. א. קופּרין — גאַמברינוס 24
13-14. מ. גאָלד — דערציילונגען 25
15. ע. פיינבערג — גאַלאָפּ 40
16. בונין, גאָלד, מיל — קנעכט. 25

פּרייז 25 קאָפּ.

В. ВИНИЧЕНКО

ФЕДЬКА ХАЛАМИТНИК

Коопер. Издат. „Культур-Лига“

קאָאָפּעראַטיווער פֿאַרלאַג
„קולטור־ליגע“
קיעוו 1926